

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT
OFFICE OF THE PRIME MINISTER
URED PREMIJERA

AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE
AGENCIJA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST
AGENCY OF GENDER EQUALITY

INFORMATIVNI BILTEN 2022

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT / OFFICE OF THE PRIME MINISTER / URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST
AGENCY OF GENDER EQUALITY

INFORMATIVNI BILTEN

2022

SADRŽAJ

Uredništvo: Edi Gusia, izvršna direktorka, Agencija za Rodnu Ravnopravnost, Kancelarija premijera	5
 INICIJATIVE AGENCIJE ZA RODNU RAVNOPRAVNOST	
Odobren je konceptni dokument za rodno odgovorno budžetiranje	9
Objavljena je knjiga prevedena na albanski jezik „Rodni ekonomix“.....	10
Nastavljaju se afirmativne mere za besplatnu registraciju imovine na ime oba supružnika	15
Praćenje implementacije Akcionog plana NPPR 2020-2021.....	16
ARR je održala sesije- treninge sa Kosovskom policijom za SAP	18
ARR je održala radionicu o Koordinacionom mehanizmu protiv nasilja u porodici	18
Rodno odgovorno budžetiranje kao sredstvo za unapređenje rodne ravnopravnosti na opštinskom nivou	20
 ZAGOVARAČKE AKTIVNOSTI	
Oboležava se 8 mart Međunarodni dan žena	21
Oktobar – Mesec Unapređenja svesti o Raku Dojke	24
Održan je redovni konsultativni sastanak na visokom nivou „Učešće žena na tržištu rada“	25
25 novembar se obeležava, kao Međunarodni dan borbe za eliminaciju nasilja nad ženama.....	27
Zgrada Vlade RKS je osvetljena	29
Video spotovi koje je realizovala Agencije za rodnu ravnopravnost	30
Podrška nevladinim organizacijama koje promovišu rodnu ravnopravnost	33
 SARADNJA SA LOKALNIM I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA	
Izvršna direktorka ARR Edi Gusia održala je sastanak sa predsednicom RKS Vjosa Osmani	34
ARR je podržala radionicu Parlamentarnekomisije za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestale osobe, žrtve seksualnog nasilja u ratu i peticije	35
ARR je primila na sastanak grupu žena iz NVO „Voice of Roma, Ashkali and Egyptian“	36
ID Edi Gusia učestvovala je u razmeni iskustava na „Platformi za rodnu ravnopravnost – GEF“	37
Održan je redovan sastanak sa Evropskim institutom za rodnu ravnopravnost.....	37
ID Edi Gusia je na konferenciji na temu Transformativno finansiranje kao akcelerator za rodnu ravnopravnost predstavila iskustva i lekcije naučene implementacijom rodno odgovornog budžetiranja na regionalnom nivou	38
Izvršna direktorka Edi Gusia učestvovala je na radionici sa temom o rodnoj integraciji na Zapadnom Balkanu i Turskoj	38
ARR je predstavila na regionalnoj konferenciji koja je održana u Skoplju	39
 AKTIVNOSTI SLUŽBENICA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST U MINISTARSTVIMA I OPŠTINAMA	
	40

**Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government**

**ZYRA E KRYEMINISTRIT/ OFFICE OF THE PRIME MINISTER/ URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/
AGENCY OF GENDER EQUALITY**

Agencija za Rodnu Ravnopravnost tokom 2022 godine radila je sa posvećenošću na sprovođenju strateških prioriteta utvrđenih u Kosovskom programu za rodnu ravnopravnost i akcionom planu, dajući prioritet aktivnostima kreiranja politike i sprovođenja i ispunjavanja svog mandata, odnosno člana 11 Zakona o ravnopravnosti polova za ocenu stepena sprovođenja ovog akcionog plana od strane institucija RKS. U evaluacionom izveštaju o sprovođenju za 2020-2021 godinu, uprkos brojnim izazovima, Institucije RKS su postigle niz uspeha u realizaciji agende rodne ravnopravnosti, gde se uočava povećana posvećenost Vlade, koja je uspela da integrise rodnu perspektivu u većini mera podrške za ublažavanje posledica pandemije, i to smo ocenili kao jedno od najkonkretnijih i dobro isplaniranih iskustava sprovođenja rodno odgovornog budžetiranja u istoriji institucija RKS, u vanrednim uslovima. Iz sveobuhvatnog izveštaja koji je kumulativan rada institucija, organizacija civilnog društva i nekih od domaćih i međunarodnih partnera, nivo implementacije NPPR za prve dve godine bio je od ukupno 34 cilja predviđena u tri stuba Programa, 18 ciljeva je ostvareno u prve dve godine; Nije postignuto 5, dok za 11 ciljeva nije bilo podataka. Uprkos ohrabrujućim činjenicama implementacije na nivou aktivnosti od 66%, još je bilo prostora za poboljšanje efikasnosti. U pripremi izveštaja je još jednom je skrenuta pažnja na neophodnost poboljšanja kvaliteta i regularnosti prikupljanja i objavljivanja administrativnih podataka od strane institucija RKS, čiji podaci se ne prikupljaju periodično i redovno, ne objavljaju i nisu lako dostupni. na web stranicama institucija, što veoma otežava analizu i izveštavanje ne samo o ovom akcionom planu, već o bilo kom dokumentu javne politike i zakonodavstva. Uradili smo i objavili završni izveštaj na tri jezika, uz podršku Kancelarije UN WOMEN u Prištini, kojoj se zahvaljujemo na kontinuiranoj saradnji!

Tokom 2022 godine, ARR je produbila saradnju sa UP/Ekonomskim fakultetom, u jednom od najznačajnijih preduzeća pružanja kontinuirane podrške studentima koji prate predmet „Rod i ekonomija“ i ovoga puta smo preveli na albanski jezik i objavili knjigu „Ekonomija roda“ autorke Joyce P. Jakobsen koja je velikodušno poklonila autorska prava ARR za knjigu na albanskem jeziku . 230 primeraka knjige ponuđeno je katedri Ekonomskog fakulteta, a nekoliko primeraka je ponuđeno Univerzitetu u Tirani i Univerzitetu Štul u Makedoniji. Imali smo čast da u Prištini dočekamo autorku gđu. Jakobsen koji je predstavila i razgovarala sa

profesorima, studentima, kreatorima politike na Kosovu i u Albaniji. Ovu inicijativu ARR u njenoj 17-godišnjoj istoriji cenimo kao jednu od najvažnijih i najznačajnijih, jer je pokazala vizionarski pristup da se rodne studije uvedu u oblast ekonomije, i ne samo, i približe budućim kreatorima politike na Univerzitetu. Sa zadovoljstvom smo naišli na podršku Fondacije Friedrich Ebert Stiftung u ovoj našoj inicijativi - kojoj smo se zahvalili na saradnji!

Usvajanjem Konceptnog dokumenta za ORB utrli smo put da rodno odgovorno budžetiranje postane stalna praksa, koja će otvoriti put za izradu novih zakona, proširenje i izmenu zakonskog okvira na način na koji planiramo, nabavljamo, raspoređujemo i preraspodelimo budžet prema zahtevima zasnovanim na potrebama žena i muškaraca. Predstavili smo sada već postojeće inicijative sprovođenja ORB RKS na sastancima na međunarodnom i regionalnom nivou.

Blisko smo sarađivali sa institucijama koje se bave najozbiljnijim fenomenom - nasiljem nad ženama i nasiljem u porodici, na podizanju kapaciteta relevantnih aktera, radili smo na unapređenju svesti i senzibilizaciji građana. Institucije RKS su po prvi put poželete dobrodošlicu Grevio komitetu da izveštava o nivou implementacije i usklađenosti zakonodavstva i politika sa standardima Istanbulske konvencije – Saveta Evrope kao odgovor na nasilje nad ženama, postajući deo porodice država EU koje periodično izveštavaju ovaj Komitet. Uprkos vidljivim dostignućima u izradi pravnog okvira i stvaranju mehanizama, u izveštaju se, između ostalog, ističe da: „u praksi, u relevantnim sektorima nedostaje koordinisan rodno osetljiv pristup podršci, zaštiti i pristupu pravdi usredsređen na žrtve“.

Zaključak nas obavezuje da zajedničkim radom insistiramo na otklanjanju strukturnih nejednakosti koje u velikoj meri pogađaju žene i devojke na Kosovu kao preduslova za otklanjanje svake nepravde i zaštitu od nasilja nad ženama i diskriminacije po osnovu pola.

Ovo izdanje Biltena pokušava da sumira aktivnosti svih službenika za rodnu ravnopravnost na nivou zemlje, kojima čestitamo na saradnji i koordinaciji u implementaciji zajedničkih prioriteta!

On je zahvalio osoblju ARR na svakodnevnom zalaganju u realizaciji aktivnosti i odličnoj saradnji.

Posebno se zahvaljujemo šefu Odseka za saradnju, gđi Shpresa Zariqi Llabjani, koja sa posebnom posvećenošću izrađuje Informativni bilten ARR i institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost, dokazujući naše napore na godišnjem nivou da rodnu ravnopravnost ostvarimo.

Odlučni smo da nastavimo saradnju sa svim akterima, posebno sa ženskim organizacijama, zabrinuti smo, imamo još mnogo dilema, ali danas i svaki dan odražavamo volju da želimo i posvećeni smo promenama, kroz dijalog, partnerstvo i koordinaciju i bićemo u korak sa evolucijom agende rodne ravnopravnosti, gledišta i teorija koje na njih utiču.

Hvala,
Edi Gusia
Izvršna Direktorica
Agencija za Rodnu Ravnopravnost/Kancelarija Premijera.

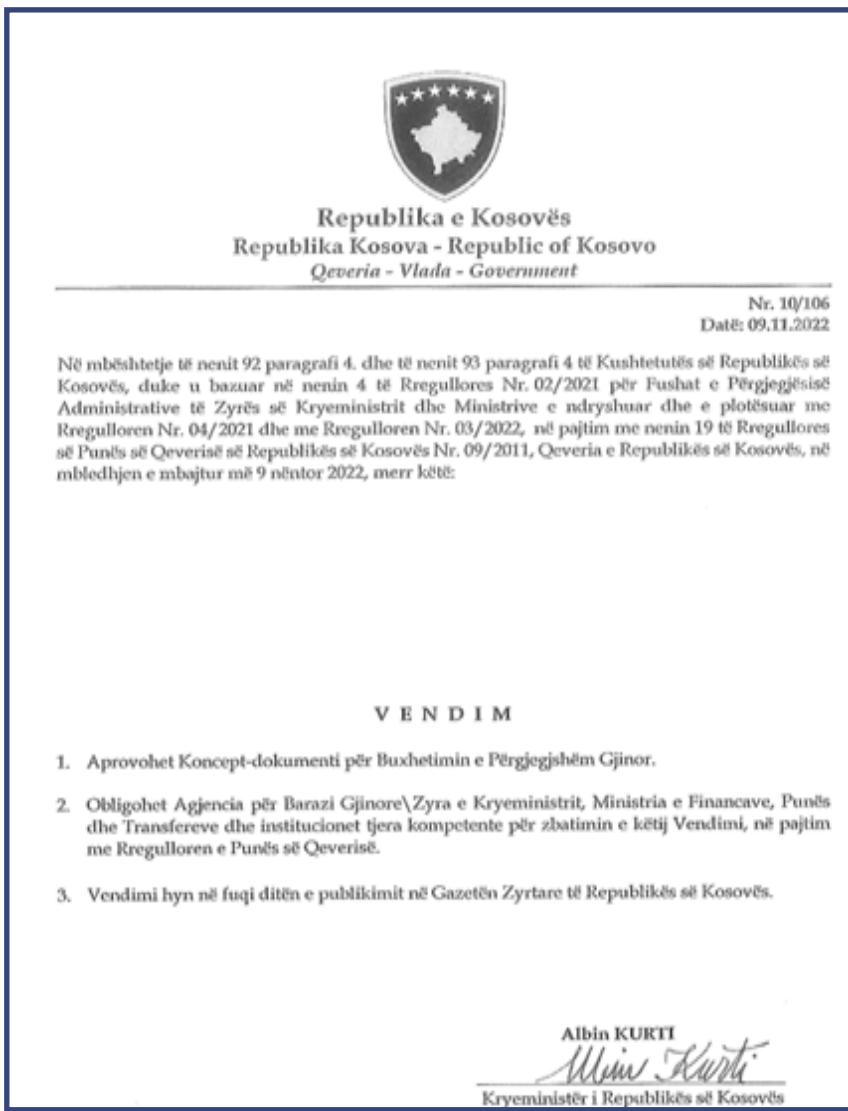
AKTIVNOSTI SLUŽBENIKA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA U MINISTARSTVU I OPŠTINAMA

INICIJATIVE AGENCIJE ZA RODNU RAVNOPRAVNOST

Odobren je konceptni dokument za rodno odgovorno budžetiranje

Vlada Republike Kosovo je na sednici održanoj dana 11/09/2022 godine usvojila Konceptni dokument za rodno odgovorno budžetiranje, kojim se Agencija za rodnu ravnopravnost/KP, Ministarstvo finansija, rada i transfera i druge nadležne institucije obavezuju da sprovedu ovu odluku.

Ovaj konceptni dokument ima za cilj da predstavi korake za stvaranje opšteg regulatornog okruženja za integraciju sredstava i pristupa rodno odgovornog budžetiranja u okvire javnih politika, u procesu planiranja i upravljanja javnim finansijama, institucionalne strukture, procese nabavki i revizije na svim nivoima kako bi se eliminisali nedostatci rodne nejednakosti na Kosovu i povećala transparentnost i odgovornost u cilju poboljšanja dobrog upravljanja, demokratskog funkcionisanja vlasti na svim nivoima, kao i postizanja rodne ravnopravnosti za sve.

Objavljena je knjiga prevedena na albanski jezik „Rodni ekonomix“

Agencija za Rodnu Ravnopravnost/Kancelarija premijera objavila je knjigu u prevodu na albanski „Rodni ekonomix“ autorke Joyce. P. Jacobsen

ARR je u saradnji sa Univerzitetom u Prištini – Ekonomskim fakultetom pokrenula ovu inicijativu pre pet godina potpisivanjem memoranduma o saradnji za uvođenje novog smera na akademskim studijama, predmet Ekonomija i rod.

Predmet Ekonomija i rod stavljen je kao deo ekonomskog nastavnog programa, sa fokusom na doprinos, mogućnosti, izazove i prepreke, pristup finansijskim sredstvima žena i devojaka kao preduslov za ekonomski razvoj. Postavljanje predmeta na nivo akademskih studija, zajedno sa inicijativom za prevodenje knjige autorke Jakobsen, stavlja Kosovo među prve zemlje u regionu koje su integrisale predmet „Procena uticaja na pol“ u kontekstu ekonomije, dok je univerzitetski tekst među prvima preveden na albanski jezik u oblasti ekonomije i rodnih studija.

Izvršna direktorka Agencije za Rodnu Ravnopravnost Edi Gusia je, na otvaranju sastanka, rekla da danas imamo treću generaciju studenata koji prate predmet „Rodni ekonomix“ i da je ova inicijativa naišla na podršku mnogih aktera dobre volje, a završetak ciklusa obeležavamo danas zahvaljujući se jednom po jednom na nepoštедnoj pomoći, radoznalosti i intelektualnoj hrabrosti da pomognu u finalizaciji knjige, posebna zahvalnost pripala je autorki knjige prof. Joyce P. Jakobsen, koja je omogućila autorska prava za prevod knjige „Rodni ekonomix“ i njeno objavljivanje na albanskom jeziku.

Premijer Republike Kosova, Albin Kurti, rekao je da uključivanje žena sa učešćem i zastupljeniču, u izradi politika i donošenju odluka, otvara put za napredak transformacije društva. To je jedini način da se obezbedi da polovina potencijala, veština i talenata stanovništva ne ostane po strani.

Govoreći o merama koje je Vlada Kosova preduzela za podršku ženama i devojčicama, premijer Kurti je rekao da su kroz rodnu integraciju u okviru Paketa ekonomske revitalizacije osmišljene konkretne mere za podršku ekonomskom osnaživanju žena i povećanje pristupa žena obrazovanju i zapošljavanju.

U međuvremenu, prodekanica ekonomskog fakulteta Aferdita Berisha, govoreći o knjizi „Rodni ekonomix“, istakla je da samo 66 odsto akademskog osoblja na ovom fakultetu čine žene, a da su najveći broj studenata devojke.

Deo panela bila je i Rudina Nallbani Hoxha iz fondacije Friedrich Ebert Stiftung, koja je podržala prevod i dizajn knjige.

Na poziv Agencije za rodnu ravnopravnost, na Kosovu je boravila autorka knjige „Rodni ekonomix“ Joyce P. Jakobsen, koja je održala više predavanja na Ekonomskom i Filološkom fakultetu Univerziteta u Prištini.

Prof Joyce P. Jacobsen je profesorka ekonomije na koledžima Hobart i Vilijam Smit u Njujorku i Andrews profesor ekonomije, emeritus na Univerzitetu Wesleyan u Middletownu.

Takođe je radila u akademskoj administraciji, nedavno kao predsednica koledža Hobart i William Smith, a prethodno kao šefica odeljenje za akademske poslove na Univerzitetu Wesleyan. Objavljujivala je uglavnom u oblasti feminističke, rodne ekonomije.

Od ove knjige 230 primeraka je ponuđeno katedri Ekonomskog fakulteta, 20 primeraka Filozofskom fakultetu, 5 Narodnoj univerzitetskoj biblioteci, 10 primeraka Biblioteci Hivzi Silejmani u Prištini.

U nastavku aktivnosti na predstavljanju prevedene knjige „Rodni ekonomix“, Agencija za rodnu ravnopravnost je u saradnji sa Fondacijom Friedrich Ebert Stiftung sa kancelarijama na Kosovu i u Albaniji održala dva sastanka. Prvi sastanak je održan sa grupom ekonomskih eksperata u Tirani, kao i sledeći sastanak sa zamenikom dekana Ekonomskog fakulteta prof. dr Fatmirom Memajem, sa profesorom i studentima Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Tirani. Ovom prilikom je na dva sastanka, Prof. Joyce P. Jacobsen predstavila knjigu prevedenu na albanski jezik Rodni ekonomix. ARR je poklonila 20 primeraka knjige „Rodni ekonomix“ Biblioteci Ekonomskog fakulteta u Tirani.

Na poziv Univerziteta Jugoistočne Evrope – ŠTUL, Tetovo, izvršna direktorka Agencije za rodnu ravnopravnost Edi Gusia predstavila je inicijativu da se predmet rodna ekonomija uvrsti u okviru predmeta Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Prištini. Ovom prilikom promovisana je knjiga ARR prevodena na albanski jezik u saradnji sa FES-om „Rodni ekonomix“ autorke J.P.Jacobsen.. ARR je poklonila 5 primeraka knjige biblioteci ovog Univerziteta. Takođe ARR je predstavila uspešne prakse implementacije ROB u RKS. Predmetu Ekonomija i rod, predstavila je prof. Ardiana Gashi, koja predaje ovaj predmet na Ekonomskom fakultetu.

Nastavljaju se afirmativne mere za besplatnu registraciju imovine na ime oba Supružnika

Vlada Republike Kosovo, na sednici održanoj 23 marta 2022 godine, usvojila je nastavak Administrativnog uputstva za posebne mere za registraciju zajedničke nepokretnosti na ime oba supružnika za jednogodišnji period april 2022-april 2023 da se besplatno registruje njihova imovina na celoj teritoriji Republike Kosovo.

Od ove afirmativne mere za period januar-oktobar 2022 godine koristilo je 3560 parova, dok je ukupno 11 727 parova koji imaju vlasništvo na zajedničko ime.

Nr. 06/68
Datum: 23.03.2022

Në mbështetje të nenit 92 paragrafi 4, dhe të nenit 93 paragrafi 4 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, duke u bazuar në nenin 4 të Rregullores Nr. 02/2021 për Functat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive e ndryshuar dhe e plotësuar me Rregulloren Nr. 04/2021, në pojtim me nenin 19 të Rregullores së Puntit së Qeverisë së Republikës së Kosovës Nr. 09/2011, Qeveria e Republikës së Kosovës, në mbledhjen e mbajtur më 23 mars 2022, merr kohën:

V E N D I M

1. Aprovohet Udhëzimi Administrativ për ndryshimin dhe plotësimin e Udhëzimit Administrativ Nr. 03/2016 për Masat e Veçanta për Regjistrimin e Pronës së Palaujtshme të Përbashkët në Emër të dy Bashkëshorteve.
2. Obligohen Agjencja për Barazi Cjinore\Zyra e Kryeministrit dhe institucionet tjera kompetente për zbatimin e Udhëzimit Administrativ nga pikë 1. e këtij Vendimi.
3. Vendimi hyr në fuqi ditën e publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Albin KURTI

Kryeministër i Republikës së Kosovës

Iu dërgohet:

- Zëvendëskryeministrave
- Të gjitha ministritë (ministrave)
- Sekretarit të Përgjithshëm të ZKM-së
- Arkivit të Qeverisë

Praćenje sprovođenja Akcionog plana NP RR 2020-2021

Agencija za rodnu ravnopravnost je održala radionice sa službenicima za rodnu ravnopravnost na centralnom i lokalnom nivou u vezi sa praćenjem i sprovođenjem Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost i realizacijom prvog izveštaja o praćenju za AP NP RR 2020-2021

Svrha izveštaja o praćenju i evaluaciji Akcionog plana za period 2020. i 2021. je izvlačenje podataka o:

- Postizanje ciljnih indikatora za svaki cilj NPPR;
- Stepen realizacije svake od aktivnosti predviđenih Akcionim planom;
- Stepen ostvarenosti rezultata u okviru aktivnosti Akcionog Plana;
- Budžetska vrednost aktivnosti sprovedenih tokom 2020. i 2021. godine za aktivnosti predviđene Akcionim planom;

Važno je napomenuti da neke aktivnosti, uglavnom pravne prirode, nisu sprovedene zbog pandemije COVI-19 koja je počela na Kosovu u martu 2020. Ipak je, u ovoj pandemijskoj situaciji, Vlada Kosova uspešno integrisala rodnu perspektivu u većinu mera podrške za ublažavanje posledica pandemije.

Rezultati predstavljeni u ovom izveštaju o praćenju i evaluaciji su potcenjeni zbog:

- Neprijavljivanje iz svih opština Kosova; Od 38 opština, samo 16 je prijavilo
- Nedostatak izveštavanja o rezultatima u skladu sa indikatorima definisanim u Akcionom planu;
- Nedostatak izveštavanja o budžetu za sve aktivnosti, stoga je budžet potcenjen u izveštaju, i ne odražava budžet potrošen za rodnu ravnopravnost na celoj teritoriji RKS, posebno od strane međunarodnih partnera, i nivoa lokalne vlasti
- Nedostatak podataka za neke indikatore NP RR.
- Uprkos pozivu za izveštavanje bilateralnim i multilateralnim partnerima, mali broj međunarodnih partnera je podneo izveštaj.

- Bilateralni partneri koji su podneli izveštaj UN WOMEN; UNFPA; UNDP; MCC,

Organizacije žena: Ženska mreža Kosova; Mreža ženskih organizacija Roma, Aškalija i Egipćana Kosova; SUNREED projekat)

NALAZI

Ostvarenje ciljeva do kraja 2021 ZA TRISTUBA NPPR:

Što se tiče prvog stuba, stepen realizacije aktivnosti je 69%

U drugom stubu je realizovano 67% aktivnosti

U trećem stubu je realizovano 61% aktivnosti

	Numri i caqjevo	Numri i caqjeve të arritura	Nuk ka të dhëna	Caqet nuk janë arritë
Shtylla 1: Fuzizimi ekonomik dhe mirëqenia sociale	10	4	4	2
Shtylla 2: Zhvillimi njerëzor dhe rolet dhe marrëdhëniet gjinore	12	8	2	2
Shtylla 3: Të Drejtat e Grave, Qasja në Drejtësi dhe Siguri	12	6	5	1
Gjithsej	34	18	11	5

DOSTIZONJE NIVOJA AKTIVNOSTI

Stepen realizacije aktivnosti Akcionog Plana NPPR je 66%

	Shtylla 1	Shtylla 2	Shtylla 3	Gjithsej
Ka progres	47	46	25	118
Nuk ka progres	21	23	16	60
Gjithsej	68	69	41	178
Progresi në %	69%	67%	61%	66%

ARR je održala sesije -obuke sa Kosovskom policijom za SAP

U implementaciji prioriteta postavljenih u Zakonu o Rodnoj Ravnopravnosti i direktnoj implementaciji Istanbulske konvencije, šefica Odseka za zakonodavstvo, Leonora Selmani, održala je 4 sesije obuke za Kosovsku policiju o odgovornostima i obavezama koje proizilaze iz Standardnih akcionih procedura za zaštitu od nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja. Tokom 2022 godine održane su 4 sesije obuke i certifikovano 95 policajaca za brzo reagovanje, sesije su održane u opštinama Priština, Uroševac, Gnjilane i Đakovica.

ARR je održala radionicu o Koordinacionom mehanizmu protiv nasilja u porodici

ARR je na lokalnom nivou sprovela 7 radionica - orientacionih sesija za mehanizme koordinacije protiv nasilja u porodici na lokalnom nivou, na kojima su predstavljene Standardne akcione procedure za zaštitu od nasilja u porodici i obaveze iz Istanbulske konvencije, koje obavezuju centralni nivo da reaguje u slučajevima nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Radionice su održane u opštinama: Klina, Mališevo, Mamuša, Glogovac, Obilić, Vitina i Junik. Radionici je prisustvovalo 130 učesnika.

Rodno odgovorno budžetiranje kao sredstvo za unapređenje rodne ravnopravnosti na opštinskom nivou

Dva dana je držana radionica na temu „Rodno odgovorno budžetiranje kao sredstvo za unapređenje rodne ravnopravnosti na opštinskom nivou“ u organizaciji UN Women na Kosovu u saradnji sa Agencijom za rodnu ravnopravnost/Kancelarijom premijera.

Ova radionica je organizovana za potrebe lokalne uprave i obaveza u primeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti i Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost 2020-2024.

Na radionici su učestvovali zamenici gradonačelnika opština, direktori budžeta i službenici za rodnu ravnopravnost.

ZAGOVARAČKE AKTIVNOSTI

Oboležen je 8Mart Međunarodni dan žena

Agencija za Rodnu Ravnopravnost obeležila je 8 mart kao Međunarodni dan žena sa temom „Uklanjamo predrasude, radimo na inkluzivnosti“. Ovaj sastanak je organizovan sa ciljem podizanja svesti i eliminisanja prepreka ženama i devojkama da ostvare svoj puni potencijal u društvu.

Podrška ženama koje su već deo političkog i institucionalnog donošenja odluka koje garantuju njihovo profesionalno napredovanje obezbeđena je kroz njihovo predstavljanje u javnom životu, odnosno realizacijom događaja u kojima žene govore o izazovima, ličnim iskustvima u izgradnji svoje karijere.

Glavna izvršna direktorka Agencije za rodnu ravnopravnost Edi Gusia je na otvaranju skupa govorila o značaju 8 marta i naznačila da se ovaj praznik obeležava na globalnom nivou, kao dan koji pruža platformu za razgovor o zajedničkim ciljevima za ženska prava, izazovima za postizanje rodne ravnopravnosti, borbi protiv nasilja nad ženama, pristupu adekvatnim finansijskim sredstvima za žene i devojke, pristupu zapošljavanju. To je ujedno i dan koji nas okuplja da obeležimo kulturna, politička i društveno-ekonomski dostignuća žena

U međuvremenu, predsednica Vjosa Osmani je rekla da je „rodna ravnopravnost preduslov za rešavanje svih izazova. Prosperitet možemo postići samo kada zaštitimo njihova prava. Moramo se svi ujediniti da damo život rodnoj ravnopravnosti u kući, na ulici. Od reči do dela, jaz ostaje dubok. Ovo ostaje naše prioritetno opredeljenje.“

U međuvremenu, premijer Albin Kurti rekao je da je zajedničko institucionalno organizovanje jedina alternativa. Prema njegovim rečima, rodna ravnopravnost je temelj društvene ravnopravnosti. Stvaranje jednakih mogućnosti je naš prioritet u programu rodne ravnopravnosti. U toku ove godine podelili smo dodatke za 142 hiljade novorođene dece. Radimo na tome da mala deca odrastaju uz vrednosti uključivanja rodne ravnopravnosti, rekao je premijer Kurti.

Dok je šefica Kancelarije EU istakla da unapređenje ženskih prava još uvek nije dovoljno,

rodna ravnopravnost je sastavni princip EU. EU obeležava ovaj dan suočavanjem sa izazovima i pružanjem mogućnosti za tranziciju, jača se rodna ravnopravnost. Želeo bih da pohvalim Kosovo kao dobar primer osnaživanja žena davanjem liderskih pozicija, jasno je da zastupljenost nije dovoljna, ali je od vitalnog značaja da žene budu na pozicijama koje donose odluke.

ARR je organizovala 4 panela za diskusiju sa ženama i devojkama na različitim nivoima odlučivanja, uključujući u prvom panelu potpredsednicu Skupštine Republike Kosovo Sarandu Bogujevci, Dudu Balje, predsednicu Odbora za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, za nestala lica, žrtve seksualnog nasilja iz rata i peticije, Fatmire Kollçaku, predsednica Odbora za zdravstvo i socijalnu zaštitu, Doarsa Kica - Xhelili, predsednica Odbora za javnu upravu, lokalnu samoupravu, medije i regionalni razvoj i Igballe Rogova, direktorka Mreže Grupe žena.

Drugi panel činili su Emilija Redžepi, zamenica premijera, Donika Gervala, ministarka u Ministarstvu spoljnih poslova, Rozeta Hajdari, ministarka u Ministarstvu industrije, preduzetništva i trgovine, Artane Rizvanoli, ministarka u Ministarstvu ekonomije, Edona Maloku Berdynaj, zamenica ministarke Ministarstva za obrazovanje, nauku, tehnologiju i inovacije i Lule Demoli iz Kosovskog centra za rodne studije.

Treći panel je bio sa ambasadorima akreditovanim na Kosovu Chrisoula Aliferi, ambasadorka u Ambasadi Grčke, Danijelom Barišić, ambasadorkom u Ambasadi Hrvatske, Carin Lobbezoo, ambasadorkom u Ambasadi Holandije na Kosovu, Cyprien Francois, predstavnikom Ambasade Republike Francuske, Ulrika Ričardson, koordinatorka za razvoj Ujedinjenih nacija na Kosovu. Navedeni ambasadori su izneli svoja iskustva u razbijanju predrasuda iz svojih relevantnih zemalja odakle dolaze, kakav je bio njihov put do položaja u diplomatskoj službi i koje mere predlažu kako bi podstakli devojke i žene da slede diplomatsku službu.

I na kraju, četvrti panel su činile Vlora Spanca - generalna revizorka Republike Kosovo, Anita Kalanderi - izvršna direktorka Agencije za besplatnu pravnu pomoć, Leonora Selmani - predsednica Komisije za proveru statusa preživelih seksualnog nasilja tokom rata, Krenare Sogojeva - poverenica Agencije za informacije i privatnost, Fahrije Ternava - generalna sekretarka u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Vlora Nushi, šef Kancelarije UN Women na Kosovu, sve one su predstavile izazove sa kojima su se suočavale u razvoju svojih političkih karijera i karijera za donošenje odluka, pozitivna iskustva i predloge koje društvo i institucije mogu preuzeti kako bi podstakle devojke i mlade žene da postanu deo donošenja odluka.

Oktobar – Mesec Unapređenja svesti o Raku Dojke

Oktobar, u celom Svetu je mesec podizanja svesti o ranom otkrivanju raka dojke. Mesec podizanja svesti o kanceru dojke je godišnja međunarodna kampanja, koja ima za cilj da širi informacije i edukuje ljude o važnosti zdravlja dojki, za rano otkrivanje raka dojke kod žena i devojčica širom sveta.

Agencija za rodnu ravnopravnost solidariše se sa svim ženama koje su pogodjene kancerom dojke.

Agencija za ravnopravnost polova je, obeležavajući mesec oktobar, mesec borbe protiv raka dojke, osvetlila zgradu Vlade Republike Kosovo ljubičastom bojom i roze trakom u znak solidarnosti sa svim ženama koje su obolele od raka dojke.

RANA DIJAGNOSTIKA SPAŠAVA ŽIVOTE!!!

**Održan je redovni konsultativni sastanak na visokom nivou
„Učešće žena na tržištu rada“.**

Agencija za rodnu ravnopravnost pri Kancelariji premijera je u saradnji sa Kosovskim centrom za rodne studije organizovala redovan konsultativni sastanak na visokom nivou na temu „Učešće žena na tržištu rada“.

Na ovom sastanku su učestvovali institucionalni akteri, eksperti i predstavnici civilnog društva, sa ciljem unapređenja i podrške osnaživanju žena na tržištu rada.

Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020-2024, koji je usvojila Vlada Republike Kosovo postavlja pitanje zapošljavanja žena kao jedan od glavnih strateških ciljeva. Kao odgovor na ciljeve koji proizilaze iz ovog Programa, ARR u saradnji sa KCRS namerava da skrene pažnju na pitanje zapošljavanja iz interdisciplinarne perspektive koja otkriva mogućnosti, izazove i potrebu za većom međusektorskog saradnjom u povećanju zaposlenosti žena i zaštiti njihovih ekonomskih prava na tržištu rada.

Izvršna direktorka Agencije za ravnopravnost polova, Edi Gusia, je rekla da neučestvovanje na tržištu rada ostavlja žene daleko od razvoja i to sprečava privredu Kosova da krene normalnim putem razvoja. Žene i dalje imaju nisko učešće i zastupljenost na tržištu rada i u procesima donošenja odluka, jer se kulturne norme i rodni stereotipi ogledaju još od karijerne orientacije do nedostatka institucionalne prakse u stvaranju prostora za promovisanje učešća žena na tržištu rada, politike za balansiranje rada i života za žene, kreiranje, sprovođenje i adekvatno finansiranje politika za stvaranje nove paradigmе ekonomije brige, ekonomije koja počiva samo na plećima žena i devojčica, i promociji žena u karijeri. Zaglavljeni u ovom začaranom krugu obaveza i trajna posvećenost balansiranju obaveza posao-kuća onemogućavaju njihovo puno učešće u zapošljavanju, javnom životu, njihovu realizaciju kao osobe sa željama i voljama, koje su ni više ni manje nego neotuđiva ljudska prava.

Ona je dodala da treba sagledati mogućnosti preduzimanja inicijativa za privatne biznise koji angažuju žene i devojke u programe praktičnog rada još od perioda školovanja, podržavajući ih i pomažući im da se profilišu, a da ovi programi budu praćeni mentorskim programima, gde žene podržavaju žene. Neophodno je podržati žene da osnuju profesionalna udruženja kako bi pored međusobnog razmenjivanja znanja, lobiranja da obezbede tržište, obezbedile stabilnost u poslovima koje vode, makar i u malom broju, a istovremeno ih podstičemo za veće učešće u javnom životu da podele svoja iskustva kao sredstva koja obogaćuju privredu zemlje.

U međuvremenu, Luljeta Demolli, izvršna direktorka Kosovskog centra za rodne studije, rekla je da Kosovo trenutno ima najnižu stopu učešća žena u radu na celom Balkanu. U prvih šest meseci 2021. godine povećan je broj neaktivnih žena. Visok broj i nezaposlenost među ženama pokazuju da tržište rada i dalje ostaje nepovoljno za žene. Zapošljavanje bi takođe trebalo da se odvija među drugim marginalizovanim grupama.

Demoli je navela nekoliko segmenata u kojima je prema njenim rečima potrebna refleksija, kao što je nezaposlenost među mladim ženama, njihovo isključenje sa tržišta, zatim treba izvršiti jačanje ekonomске i pravne politike, a ona pominje i promenu patrijarhalnog mentaliteta koji je prema njenom mišljenju izražen u društvu.

Sastanak je nastavljen sledećim panelistima: Robert Farla, otpravnik poslova u ambasadi Holandije u Prištini. Šefica poslaničke grupe Vetevendosje, Mimoza Kusari-Lila,

Vlora Zhushi iz Privredne komore Kosova, Vlora Nushi šefica UN Women na Kosovu,

Isak Skenderi iz organizacije „Glas Roma, Aškalija i Egipćana“, Nora Latifi – Jashari iz instituta GAP.

Obeležava se 25 novembar, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama

Agencija za Rodnu Ravnopravnost/Kancelarija premijera je na kraju kampanje 16 dana aktivizma, Međunarodne kampanje za eliminaciju nasilja nad ženama predstavila postignute rezultate, nivo implementacije Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost za period 2020-2021.

Ovi podaci su prikupljeni od institucija RKS, civilnog društva i međunarodnih partnera sa kojima smo zajedno radili na ostvarenju ciljeva postavljenih u akcionom planu ovog programa.

Iz podataka koje je Agencije danas iznела vidi se da postoji napredak od 66% na nivou realizacije aktivnosti akcionog plana ovog programa. Podaci monitoringa će poslužiti Agenciji za potpuno kompletiranje i izradu novog Akcionog plana NPPR.

Izvršna direktorka Agencije za rodnu ravnopravnost, Edi Gusia, predstavila je dvogodišnje podatke izveštaja o praćenju i evaluaciji Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost. Što se tiče prvog stuba, stepen realizacije aktivnosti je 69%. U drugom stubu, ostvaren je ukupno, na nivou od 67%. U trećem stubu realizovano je 61% aktivnosti.

Prema rečima premijera Republike Kosovo Albina Kurtija, Kosovski program za rodnu ravnopravnost je usvojen u maju 2020 godine u periodu pandemije. Kroz rodnu integraciju u ovom paketu, podržali smo zapošljavanje žena od čega je ostvarilo koristi 3500 žena i 1400 preduzeća. Podržali smo preduzeća koja su u vlasništvu žena uz vrednost subvencije od blizu pola miliona eura. U poljoprivredi za 2021 godinu dodeljene su subvencije za 1325 korisnica dečijih dodataka i preko 23 hiljade za porodiljske naknade.

U međuvremenu, zamenik ministra unutrašnjih poslova Bardhyl Dobra rekao je da je zastupljenost žena u državnoj službi mnogo manja, pa su i brojke zabrinjavajuće. Na nivou višeg menadžmenta, žene čine 19% zaposlenih i samo 16% na srednjem rukovodećem nivou.

U međuvremenu, zamenica ministra kulture, omladine i sporta Daulina Osmani cenila je rad svih koji rade na osnaživanju devojaka i žena. Oni su glavni stub društvenih vrednosti.

Agencija za rodnu ravноправност u direktnoj implementaciji Kosovskog programa za rodnu ravноправност i Akcionog plana 2020-2024, odnosno Strateškog cilja 3: Unapređenje ostvarivanja prava u odlučivanju, mira, sigurnosti i pravde koja garantuju postizanje rodne ravноправnosti, podržala je realizaciju dva istraživanja „Uloga žena na pozicijama odlučivanja u javnom i privatnom sektoru“ koje je sproveo Institut Riinvest kao i „Rodni stereotipi i barijere koje onemogućavaju jednak pristup sportu“. koje je realizovao Kosovski centar za rodne studije.

Zgrada Vlade RKS je osvetljena

Na otvaranju kampanje 16 dana aktivizma, Međunarodne kampanje za eliminaciju nasilja nad ženama i rodno zasnovanog nasilja, Agencija za rodnu ravnopravnost/Kancelarija premijera osvetlila je zgradu Vlade simbolom bele vrpce i narandžastom bojom, kao i moto kampanje "Ni jedna više".

Kampanja 16 dana aktivizma je globalna kampanja koja se organizuje svake godine. Kampanja počinje 25 novembra, a završava se 10 decembra, na Međunarodni dan ljudskih prava.

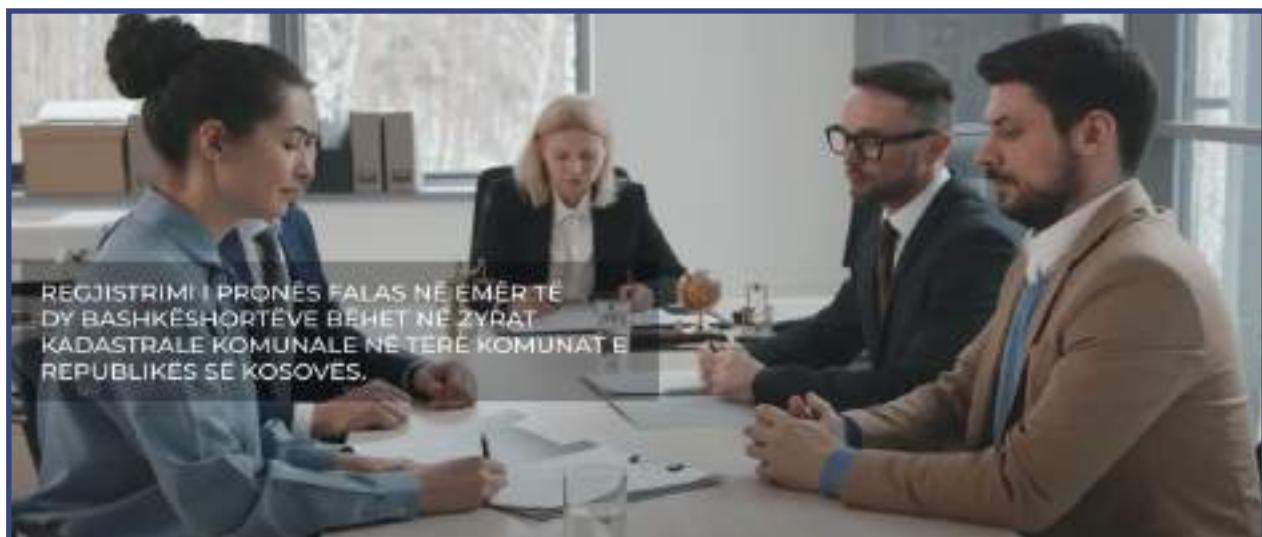
Svake godine kroz kampanju se upućuje poziv na globalnu akciju za podizanje svesti širom sveta o sprečavanju i eliminaciji nasilja nad ženama i devojčicama.

ARR je u saradnji sa službenicima za rodnu ravnopravnost na centralnom nivou - Ministarstva životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture, i Ministarstva zdravlja sprovedla dve radionice sa službenicama ovih ministarstava u okviru 16 dana aktivizma - Međunarodna kampanja za eliminaciju nasilja nad ženama. ARR - predstavila je pravni okvir za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja nad ženama, Zakon o rodnoj ravnopravnosti, kao i Standardne postupke za zaštitu od nasilja u porodici.

Video zapisi koje je realizvala Agencija za Rodnu Ravnopravnost

Video spot za Administrativno uputstvo za upis imovine na ime oba supružnika nas obaveštava o produženju roka za još godinu dana, april 2022-april 2023, za upis imovine na ime oba supružnika i beneficije od ove mere. Besplatna Registracija imovine na ime oba supružnika nekretnina vrši se u svim opštinskim katastarskim službama u svim opštinama Republike Kosovo.

<https://www.youtube.com/watch?v=udZHielTjA4>

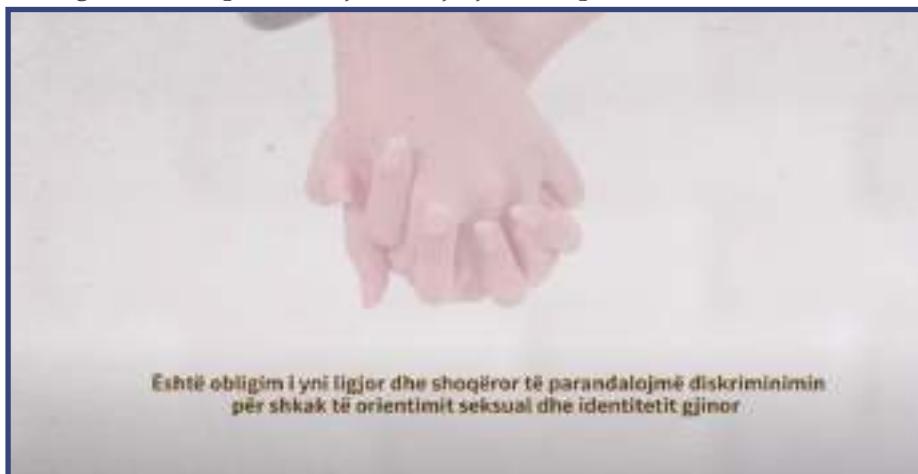
Videospot o prevenciji raka grlića materice, rak grlića materice je rak koji se razvija u grliću materice i drugi je najčešći rak kod žena i devojčica, posebno u zemljama u razvoju.

Većina HPV infekcija nema simptome i spontano se povlači. Kada se pojave simptomi, oni mogu uključivati: neredovno krvarenje između menstrualnih ciklusa, krvarenje nakon snošaja, bol u krstima ili u donjem delu trbuha, umor, gubitak težine i apetita, nelagodu ili abnormalni vaginalni iscedak, bol tokom spolnog odnosa itd. Gotovo svi slučajevi raka grlića materice mogu se spričiti skriningom i vakcinacijom HPV vakcinom.

<https://www.youtube.com/watch?v=lSvixnVGawM>

Video spot Prevencija diskriminacije – zaštita rodnog identiteta obaveštava vas da je nepovoljniji tretman zbog seksualne orijentacije zabranjen zakonom. Ometanje pristupa javnosti, stvaranje prepreka za zapošljavanje, strah od traženja zdravstvene zaštite zbog seksualne orijentacije i rodnog identiteta predstavlja kršenje ljudskih prava.

<https://www.youtube.com/watch?v=X81HgDOXFDc&t=9s>

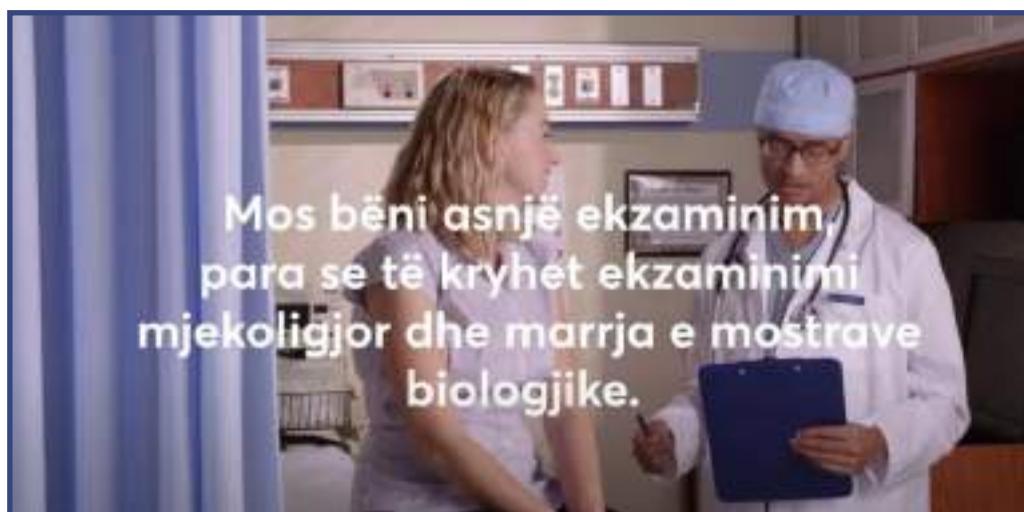
Video spot za prijavu seksualnog napada - Biološki dokazi - Primarno je sačuvati biološke dokaze seksualnog napadača kako bi se mogli koristiti kao činjenice za identifikaciju napadača, ako identitet nije poznat, također uvek ide u prilog žrtvi ako nadležni forenzički zdravstveni radnici poseduju biološke dokaze za počinioca.

Biološki dokazi koje će uzeti zdravstveni radnici su sve što se može uzeti sa tela žrtve a identifikacijske su oznake počinitelja:

Pljuvačka, sperma, urin, dlake, epitelne ćelije, krv.

Biološki dokazi su naučni dokazi sa 99% tačnosti. Većina bioloških dokaza se uništava nakon 96 sati (oko 4 dana), čak i ako se žrtva nije oprala.

Institucija odgovorna za uzimanje bioloških uzoraka je Institut za sudsku medicinu u Prištini. Ako ste žrtva seksualnog nasilja, kosovska policija će vas poslati u Institut za sudsku medicinu, ili bilo koja od institucionalnih halki za tretiranje nasilja kod koje ste prvobitno tražili pomoć, bilo daje: centar za socijalni rad, advokat žrtve, sklonište ili lekar kome ste se obratili.

<https://www.youtube.com/watch?v=MpFOmw8f8LY>

Video spot o prevenciji i tretiranju seksualnog uznemiravanja u sportu. Svaki pokušaj neželjenog fizičkog kontakta na ili van sportskog terena, šala, komentar; sa seksualnim kontekstom koji sportistu dovodi u neugodan položaj ili ga lišava bavljenja sportom je seksualno uznemiravanje, dok je sklonost uslovljavanju intimnim odnosima u zamenu za učešće na takmičenjima ili sportskim događajima seksualno zlostavljanje.

Svaki sportski savez mora primeniti etički kodeks i uspostaviti mehanizme koji se bave i prijavljuju nasilnike i zlostavljače.

<https://www.youtube.com/watch?v=bDswiLSu1Xc&t=17s>

Podrška nevladinim organizacijama koje promovišu Rodnu ravnopravnost

ARR u implementaciji svog mandata ZRR Član 8, 1.9 Preduzima aktivnosti izveštavanja, istraživanja i proučavanja u cilju merenja implementacije javnih politika i izrade novih politika, analiziranja stanja rodne ravnopravnosti i postignutog napretka subvencionisale su 2 NVO u ukupnoj vrednosti od 21.140.00 eura za realizaciju dva istraživanja predviđena akcionim planom NPRR.

- Podržan je „Kosovski centar za rodne studije“ za realizaciju istraživanja „Rodni stereotipi koji osporavaju učešće žena u sportu“ u iznosu od 10.000,00 eura.
- Za realizaciju istraživanja „Učešće žena na pozicijama odlučivanja, izazovi i mogućnosti za povećanje učešća žena u javnoj upravi“ podržan je Institut Riinvest sa iznosom od 11.140,00 eura.

Agencija za rodnu ravnopravnost je raspisala drugi poziv za finansiranje projekata NVO-a za implementaciju prioriteta i strateških ciljeva Nacionalne strategije za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja nad ženama 2022-2026 i Akcionog plana.

Odabранe su 3 nevladine organizacije koje doprinose podizanju svesti i opšte svesti o borbi protiv nasilja nad ženama u ukupnoj vrednosti od 18.000,00 eura

Organizacije korisnice su:

- Omladinska organizacija - AKTI, - u okviru projekta održano je 7 sesija/predavanja sa učenicima srednjih škola opština: Podujevo, Gnjilane, Uroševac, Kosovo Polje i Glogovac, uključujući 241 učesnika, trodnevni trening na temu: „Identifikacija i prevencija nasilja u porodici, uloga i značaj lokalnih i centralnih institucija u tretmanu psihičkog nasilja i depresije“ obuka je održana sa jedinicama za ljudska prava, službenicima za rodnu ravnopravnost, centrima za socijalni rad, policijom Sektora za prevenciju nasilja u porodici, službenicima opštinskih direkcija za obrazovanje i zdravstvo, kao i sa nevladinim organizacijama i profesionalcima u društvenim oblastima Kao i video sa učenicima srednjih škola koji su u vidu poruka pozvali na prevenciju rodno zasnovanog nasilja
- Mitrovica- U okviru projekta podeljeni su materijali za podizanje svesti, održana su 4 treninga zastupanja, tri sastanka sa zajednicom Roma i Aškalija, tri stola diskusije za prezentaciju Zakona o rodnoj ravnopravnosti, Zakona o nasilju u porodici i Zakona o nasleđivanju i podeljeni su materijali za podizanje svesti.
- Centar za Education and Community Development Friends- u okviru projekta održao je dvodnevnu radionicu sa Policijom Kosova i SRR za nastavnike i učenike osnovnih škola u opštini Mitrovica, održana je dvodnevna radionica sa predstavnicima lokalnih zajednica za Istanbulsku konvenciju. Napravljen je priručnik za prijavu nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja i podeljeni su materijali za podizanje svesti.

SARADNJA SA LOKALNIM I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA

Izvršna direktorka ARR Edi Gusia održala je sastanak sa predsednicom RKS Vjosa Osmani

Izvršna direktorka Agencije za rodnu ravnopravnost, Edi Gusia, se zajedno sa šeficom UN Women, Vlorom Nushi, sastala sa predsednicom Republike Kosovo Vjosom Osmani. Na ovom sastanku razgovarano je o saradnji i koordinaciji između institucionalnih i međunarodnih partnera u sprovodenju agende rodne ravnopravnosti u RKS.

Takođe, razgovarano je o produbljinju saradnje u relevantnim oblastima za unapređenje položaja žena u društvu.

ARR je podržala radionicu Parlamentarne komisije za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestale osobe, žrtve seksualnog nasilja iz rata i peticije

Agencija za Rodnu Ravnopravnost je podržala Skupštinski odbor za ljudska prava, ravnopravnost polova, za nestale osobe, žrtve seksualnog nasilja iz rata i peticije u vezi sa održavanjem radionice za završno razmatranje Nacrta zakona o prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici, Nasilje nad ženama i rodno zasnovanog nasilja.

Na ovoj radionici su učestvovali članovi skupštinskog odbora, zam. Ministarka Nita Shala, Agencija za rodnu ravnopravnost, predstavnici Pravne kancelarije/KP, predstavnici Kancelarije narodnog advokata, predstavnici Ministarstva zdravlja, Kosovske policije, predstavnici odbrane žrtava, Suda, tužilaštva, Vlora Nushi iz Un Women kao i ekspert angažovan od strane UN Women Hilmi Jashari.

ABGJ ka pritur në takim një grup të grave nga OJQ "Voice of Roma, Ashkali and Egyptian"

Predstavnici Agencije za Rodnu Ravnopravnost dočekali su grupu žena iz nevladine organizacije „Voice of Roma, Ashkali and Egyptian“ i direktorku Kosovskog centra za rodne studije, Luljetu Demolli.

Tokom sastanka, izvršna direktorka ARR Edi Gusia je rekla da bi trebalo napraviti amandman za izmenu zakona o socijalnoj pomoći. Jedan od faktora zašto žene nisu zaposlene je to što se žene isključuju iz socijalne pomoći onog trenutka kada potpišu ugovor o radu. Takođe je veoma važno da žene prijave diskriminaciju jer ćemo samo tako moći da promenimo situaciju u kojoj se nalaze.

Takođe je uputila poziv majkama da posvete veliku pažnju obrazovanju svoje dece kako ne bi prošla istim putem kao i njihovi roditelji.

Florida Kuqi iz Programa za osnaživanje žena u NVO "Voice of Roma, Ashkali and Egyptian" predstavila je organizaciju i rad na programu koji vodi.

Nakon sastanka, održana je diskusija između ARR i devojaka i žena iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana o izazovima sa kojima se suočavaju.

Sastanak je organizovan u okviru obeležavanja 16 dana aktivizma

ID Edi Gusia učestvovala je u razmeni iskustava o "Platformi za rodnu ravnopravnost - GEF"

Agencija za Rodnu Ravnopravnost, zajedno sa predstavnicima Odeljenja za političke kriterijume KP, učestvovala je na poziv UN WOMEN, na Regionalnom sastanku u Istanbulu za razmenu znanja i iskustava na temu „Platforma za rodnu ravnopravnost – Gender Equality Facility GEF“. Ova platforma ima za cilj da podrži institucionalne mehanizme zemalja kandidata i potencijalnih kandidata u implementaciji prioriteta rodne ravnopravnosti tokom IPA programiranja i usklađivanja politika zemlje sa pravnom tekovinom EU.

Održan je redovni sastanak sa Evropskim institutom za Rodnu Ravnopravnost

Predstavnici Agencije za rodnu ravnopravnost zajedno sa predstavnicima Agencije za statistiku Kosova učestvovali su na prvom Forumu za rodnu ravnopravnost koji ima za cilj da identificuje i prevaziđe prepreke na putu ka rodno ravnopravnoj Evropskoj uniji. Pruža platformu za razmenu iskustava i stručnosti o pitanjima rodne ravnopravnosti sa donosiocima odluka visokog političkog nivoa, praktičarima i civilnim društvom. Drugog dana održan je 14 po redu sastanak Evropskog instituta za rodnu ravnopravnost sa zemljama kandidatima i predkandidatkinjama za članstvo Zapadnog Balkana, na kojem je ARR predstavila nivo učešća žena u donošenju ekonomskih odluka, i inicijative Vlade RKS za povećanje učešća žena u odborima javnih preduzeća. Isto tako, predstavljene su vladine investicije koje se odnose na osnaživanje uloge žena u privredi kroz kreditno garantni fond i uključivanje žena u zapošljavanje kroz formalizam, odnosno Meru 1.3. što uključuje Podršku zapošljavanju žena.

ID Edi Gusia prezentirala na konferenciji na temu Transformativno financiranje kao akcelerator za rodnu ravnopravnost, iskustva i lekcije naučene iz implementacije rodno odgovornog budžetiranja na regionalnom nivou

Izvršna direktorka Agencije za rodnu ravnopravnost Edi Gusia bila je deo konferencije na temu Transformativno finansiranje kao akcelerator za rodnu ravnopravnost, iskustva i naučene lekcije iz implementaciju rodno odgovornog budžetiranja na regionalnom nivou, održane u Istanbulu, Turska.

Na ovom sastanku, ARR je predstavila postojeće prakse implementacije rodno odgovornog budžetiranja, kao i prezentaciju akcija koje je Vlada preduzela u okviru Paketa za ekonomski preporod kroz konkretne mere osmišljene za podršku ženama 2021-2022, na osnovu predviđenih nacionalnih prioriteta u Kosovskom programu za rodnu ravnopravnost. ARR je u saradnji sa Ministarstvom finansija RKS izradila konceptni dokument za rodno odgovorno budžetiranje koji je odobrila Vlada, a koji će prethoditi izradi jednog zakonskog akta. ARR i MF su identifikovali Un Women kao partnera za podršku na zajedničkom putu za izradu pravnog akta koji će omogućiti stvaranje jedinstvenog regulatornog okruženja na nivou zemlje za implementaciju rodno odgovornog budžetiranja u okvirima javnih politika, u procesima planiranja i upravljanju javnim finansijama, te institucionalnim strukturama za povećanje transparentnosti i odgovornosti.

Izvršna direktorka Edi Gusia učestvovala je na radionici na temu o rodnoj integraciji na Zapadnom Balkanu i Turskoj

Na poziv Evropskog instituta za rodnu ravnopravnost, izvršna direktorka Agencije za rodnu ravnopravnost Edi Gusia učestvovala je na jednodnevnoj radionici o rodnoj integraciji na Zapadnom Balkanu i Turskoj održanoj u Crnoj Gori.

Agencija za rodnu ravnopravnost predstavila je dostignuća Vlade Republike Kosovo u sprovođenju Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost za period 2020-2021, kao i pravni okvir koji garantuje ravnopravnost polova.

ARR je predstavljena na regionalnoj konferenciji održanoj u Skoplju

Na poziv Ministarstva rada i socijalne politike u Skoplju, zvaničnici Agencije za rodnu ravnopravnost predstavili su se na regionalnoj konferenciji sa temom „Razmena dobrih praksi za rodnu integraciju u politikama i budžetima između nacionalnih rodnih mašina na Zapadnom Balkanu“. Službenica ARR Albana Lumi predstavila je rodnu inkluziju u sektorskim politikama i programima.

AKTIVNOSTI SLUŽBENICA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST U MINISTARSTVIMA I OPŠTINAMA

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija prema godišnjem planiranju MONTI, Programu za rodnu ravnopravnost i drugim akcionim planovima na nacionalnom nivou, tokom 2022 godine sprovedla je niz aktivnosti u oblasti rodne ravnopravnosti. MONTI je takođe uključen u međuinsticunalne akcije i projekte. SRR je održala sastanak sa predstavnicima Saveta Evrope o zajedničkim aktivnostima, sastanke sa Odborom projekta „Razvoj mlađih, rodne norme i ljudska bezbednost na Kosovu (Prezentacija i diskusija o digitalnoj platformi za obrazovno i profesionalno umrežavanje u saradnji sa Ministarstvom kulture, omladine i sporta (MKRS) i MONTI, za omladinske organizacije i pojedince da podignu svoj glas za adresiranje negativnih rodnih normi); Organizacija i realizacija radionice sa učenicima opštine Đakovica, Prizren za prevenciju seksualnog uzneniravanja, uz podršku OEBS-a.

Sastanak Borda projekta „Razvoj mlađih, rodne norme i ljudska bezbednost na Kosovu (Prezentacija i diskusija o digitalnoj platformi za obrazovno i profesionalno umrežavanje u saradnji sa Ministarstvom kulture, omladine i sporta (MKOS) i MONTI, za organizacije mlađih i pojedince da podignu glas za rešavanje negativnih rodnih normi);

Prezentacija politika MONTI predstavnicima USAID-a u povećanju napora za postizanje rodne ravnopravnosti i uključivanje mlađih u institucije zemlje;

Organizacija i obeležavanje 8 marta, realizovano je simbolično obeležavanje ovog međunarodnog datuma, održan je sastanak sa grupom devojaka povodom obeležavanja međunarodnog dana devojčica);

Otvaranje kampanje protiv trgovine ljudima u školi Naim Frashëri, Priština, zatim su nastavljene informativne sesije sa učenicima škole Asim Vokshi, Priština, sa učenicima iz Dečana, Kosova Polja, Glogovca, škole Mihail Grameno u Kosovu Polju, srednje medicinske škola u Mitrovici, škole "Ibrahim Rugova" u Obiliću, škole "Xhavit Ahmeti" u Gnjilanu, na temu prevencije nasilja u porodici, prevencije seksualnog uzneniravanja i borbe protiv trgovine ljudima.

U okviru 16 dana Aktivizma, realizovana je poseta ministarke MONT-a u saradnji sa OOO u nekoliko škola opština Đakovica i Kamenica, gde je obavljen razgovor sa učenicima. Izrađena su i dva informativna lista za škole (jedan za prevenciju trgovine ljudima i jedan za implementaciju Istanbulske konvencije).

Preko MONT-a je u svim školama, na prvom času održano predavanje o prevenciji nasilja nad devojčicama/ženama.

Preko SRR i uz podršku Saveta Evrope održani su sastanci za jačanje kapaciteta nastavnika u borbi protiv trgovine ljudima. Dakle, poštovani nastavnici, sprečimo ovu pojavu samo kvalitetnim obrazovanjem! NE ĆUTI SPREĆI!

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu pravde, u periodu januar-decembar 2022 godine, radila je na zaštiti i jačanju ljudskih prava i rodne ravnopravnosti, vršeći nadzor nad sprovođenjem zakona i podzakonskih akata, programa, strategija iz oblasti ljudskih prava.

Nadzirala je takođe sprovođenje ljudskih prava i uslove pod kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mere izrečene u krivičnom postupku. Posećeni su Kazneno-popravni centar i Pritvorski centar, a tokom poseta jedinica se fokusirala na praćenje poštovanja ljudskih prava.

SRR je učestvovala u izradi politika ministarstva; za izradu nacrta konceptnog dokumenta za Pravnu akademiju, izradu Zakonika o građanskom postupku, nacrta konceptnih dokumenata za Upravni sud i Sud rada, konceptni dokument za sudske stručnjake, Strateškog plana razvoja Ministarstva pravde, Nacrta Administrativnog uputstva za notarske tarife za nadoknadu za rad i naknadu troškova notara.

Ministarstvo pravde je prvi put sa domaćim i međunarodnim strateškim partnerima i civilnim društvom vodilo kampanju 16 dana aktivizma, sprovedeno je 127 aktivnosti od kojih je 28 aktivnosti sprovedelo ministarstvo. Sprovedene su video poruke, bilbordi, konferencije i okrugli stolovi, posete skloništima, školama, sastanci sa istražnom jedinicom za nasilje u porodici u policiji itd.;

Ministarstvo je organizovalo dvodnevnu obuku u saradnji sa Kancelrijom Saveta Evrope u Prištini. "Obuka trenera o nastavnom planu i programu za obuku profesionalaca koji rade u programima za počinioce nasilja u porodici". Svrha obuke je bila povećanje kapaciteta za izradu i izvođenje programa za počinioce nasilja u porodici, kao i osposobljavanje učesnika znanjima i metodama za sprovođenje obuke o programima za počinioce nasilja, u skladu sa standardima Istanbulske konvencije kao i drugim međunarodnim standardima.

Organizovane su i dve obuke u saradnji sa OEBS-om za službenike centara za socijalni rad regionala Gnjilana i Uroševca za korišćenje i ažuriranje podataka u integrisanoj bazi podataka za evidentiranje slučajeva nasilja u porodici.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu zdravlja sprovedla je aktivnosti u skladu sa nacionalnim zakonima i standardima u oblasti rodne ravnopravnosti i nasilja u porodici i za njihovo što bolje sprovođenje, sprovedana je i izveštavalo o Nacionalnoj strategiji za zaštitu od nasilja i akcionom planu.

SRR je u saradnji sa Ministarstvom zdravlja uz podršku OEBS-a organizovala šest (6) regionalnih radionica sa lekarima i glavnim sestrama centara porodične medicine, psihijatrije i mentalnog zdravlja regionalnih bolnica, a učesnici su bili: 130 zdravstvenih radnika za pružanje medicinskih usluga na identifikaciji, tretmanu, upućivanju i dokumentovanju nasilja u porodici. SRR je učestvovala u izradi konceptnog dokumenta za mentalno zdravlje, u izradi Konceptnog dokumenta za retke bolesti, konceptnog dokumenta za zdravstvene inspekcije.

U saradnji sa AMC i UNFPA održani su dvodnevni treninzi o rodno zasnovanom nasilju sa zdravstvenim radnicima, na kojima je učestvovalo (48 lekara i medicinskih sestara) iz deset opština Republike Kosovo.

Svrha obuke je bila da zainteresovane strane sarađuju još od prijavljivanja nasilja, međuinstitucionalne saradnje, do rešavanja slučajeva nasilja u porodici. Ukupno 48 zdravstvenih radnika je obučeno i certifikovano u regiji RKS. KRR u Ministarstvu zdravlja je u saradnji sa provedbenom Akcijom za majku i decu (AMC), uz podršku UNFPA, realizovala u martu obuke koje su održane na sledeće teme: Orientacijski program o zdravlju adolescenata (4-dnevni trening). Na treningu je učestvovalo: 20 učesnika (7 lekara i 13 medicinskih sestara u regionu; Profesionalna etika i Prava Pacijenata (jednodnevna obuka); na obuci je učestvovalo: 18 učesnika (9 lekara i 9 medicinskih sestara); Seksualno i reproduktivno zdravlje osoba sa posebnim potrebama (2-dnevna obuka) 18 polaznika (8 lekara i 10 medicinskih sestara) učestvovalo je na obuci SRZOPP, Prijava

slučajeva nasilja u porodici gde su učesnici bili (15 lekara i medicinskih sestara) bili regionalni, svi treninzi su akreditovani u Lekarskoj komori Kosova i u Komori medicinskih sestara Kosova.

U regionu Mitrovice održan je informativni okrugli sto sa zdravstvenim radnicima tri nivoa prema planu rada u okviru 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja, nasilja nad ženama, nasilja u porodici, na kojem su učestvovali: 21 zdravstveni radnik za identifikaciju, lečenje, zaštitu i upućivanje, kao i poboljšanje dokumentacije i registraciju u posebnom protokolu za žrtve nasilja u saradnji sa Kosovskom policijom, sudskom medicinom uz podršku OEBS-a Distribuirane su Standardne operativne procedure i leci za prijavu i registraciju VDHF-a.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu odbrane tokom 2022 godine se angažovala na zaštiti, unapređenju i promociji ljudskih prava u MO/FSK, a posebno ravnopravnosti među polovima, kao neophodne vrednosti za razvoj naših demokratskih institucija.

U Ministarstvu odbrane, je trenutno ukupno 26.83% žena i devojaka, koje su uključene u sva odeljenja, uprave, službe i jedinice.

Rodna perspektiva žena i devojaka u KSB-u je sada proširena na sve nivoe, u svim odredima, vodovima, četama i pukovima, uključujući pešadiju, deminiranje, potragu i spašavanje, komunikaciju i deo su zajedničkih vežbi sa savezničkim snagama.

Jedan od ciljeva MO/KSB je povećanje broja žena i devojaka, stvarajući uslove i mogućnosti za sve bez razlike, bez narušavanja standarda potrebnih da se postane deo Vojske Republike Kosovo. Na početku regrutovanja pripadnika KSB-a, bilo je simbolično prisustvo žena i devojaka u njenim strukturama, dok sa poslednjim regrutovanjem iz 2022 godine ima oko 10% žena i devojaka od ukupnog broja pripadnika KSB-a. Sve ove žene vojnikinje su prošle kroz gradiranje kao i njihove muške kolege i nastupaju sa istim nivoom profesionalizma.

U okviru obeležavanja 8 marta, Međunarodnog dana žena, u Ministarstvu odbrane održan je sastanak na temu "Žene, mir i sigurnost".

SRR je tokom aprila meseca 2022 godine održala predavanje za kadete Centra za univerzitske studije (CUS) na temu „Rodna ravnopravnost i zaštita od diskriminacije, uzinemiravanja“.

Održano je sedam (7) sastanaka sa komandantima pukova i jedinica Komande Kopnene vojske. Ove sastanke kontinuirano održava KRR i imaju za cilj da identifikuju izazove i druga pitanja o kojima je potrebno razgovarati i rešavati ih. SRR u MO ocenjuje akcije koje su preduzeli pukovi i jedinice KBS-a, za unapređenje ravnopravnosti i rodne perspektive u KBS-ama tokom 2022 godine.

U MO postoji sveobuhvatna mreža sa pripadnicima svih jedinica KSB-a koji sprovode sekundarne aktivnosti koje se odnose na ravnopravnost i rodnu perspektivu u svojim jedinicama u kojima su angažovani. Kontinuirano, su održavani direktni sastanci sa ženama i devojkama u uniformama, gde su identifikovani i adresirani izazovi i zahtevi vojnih žena i devojaka KSB-a.

FSK-VETËM PER PËRDORIM TË BRENDSHËM

SUKSESET DHE TE ARRITURAT E FEMRAVE NE UNIFORMË

Gjeneralmajja Irfete SPAHIU, mban graden me të lartë të femrave në uniformë. Karrierën ushtarake e filloj në luftën e UCK-së, TMK dhe vazhdon në FSK. Me dekret të Presidentes së Republikës së Kosovës në maj 2022 u promovua në gradën Gjeneralmajor Gjeneralmajja Spahiu ushtroj detyra të ndryshme duke udhehequr Drejtori i Financave, Drejtori i BNJ, Komandante e KDS-së dhe tani me detyrë Inspektore Gjenerale në MM.

Gjeneral Spahiu është shembull frysëzues i ushtarakeve, një drejtuese model, me vlera dhe integritet te lartë

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja, na osnovu godišnjeg plana rada, posetila je skoro sve opštinske odbornike Kosova. Svrha sastanaka je bila da se upoznaju sa rezultatima koje su poljoprivrednici postigli, odnosno sa preprekama i potrebama udruženja žena i poljoprivrednika, a što je DSHKT kroz projekat ponudio i pruža različite obuke za izgradnju kapaciteta u poljoprivredi, za žene i zaposlene u okviru udruženja i za ona pojedinačna, kao i za različite potrebe koje MPŠRR može ponuditi. SRR je učestvovala na obuci koju je organizovao DSHKT uz podršku udruženja „Organika“, gde su se upoznali sa organskom poljoprivredom i zahtevima organskog standarda.

SRR je bila deo radnih grupa za izradu Nacrta konceptnog dokumenta za uređenje zemljišta, u svojstvu službenice za rodnu ravnopravnost; Angažovanje u radnoj grupi za izradu nacrta Konceptnog dokumenta za veterinarstvo, u svojstvu službenice za rodnu ravnopravnost; Angažovanje u radnoj grupi za izradu Konceptnog dokumenta za ruralni turizam.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu regionalnog razvoja je izvestila o programima koje sprovodi ovo ministarstvo, u kojima su žene ostvirele koristi kroz svoje projekte.

U Programu regionalnog razvoja - ukupno je 14 opština ostvarilo koristi od kapitalnih projekata (PRR) za 2022 godinu,

Iz Programa ravnopravnog regionalnog razvoja – privatni sektor (PRRR) je u 2022 godini ostvarilo ukupno 339 projekata, od kojih je 130 žena i 209 muškaraca dobilo sredstva.

U Programu finansijske podrške nevladinim organizacijama – za 2022 godinu, ukupno je realizovano 38 projekata, od kojih su 16 korisnika bile žene, a 22 korisnika su bili muškarci.

Tokom 2022 godine u MRR bilo je zaposleno ukupno 27 službenika, od kojih je 13 žena i 14 muškaraca. U Ministarstvu regionalnog razvoja ima 14 rukovodećih pozicija, od kojih je 9 žena i 5 muškaraca. Od ukupnog broja zaposlenih u MRR-u iz redova zajednica ima ukupno 3 zaposlena. Od njih 3 dolaze iz bosanske zajednice.

Ministarstvo regionalnog razvoja, kao rezultat svog mandata, razvija i upravlja programima za obezbeđivanje uravnoteženog regionalnog društveno-ekonomskog razvoja u pet (5) razvojnih regiona Kosova, a vrši i njihovu promociju.

MRR, kroz ove programe, ostaje posvećeno još snažnije podršci održivim projektima koje vode žene, da osnaži žene u poslovanju, i da poveća njihove profesionalne i menadžerske kapacitete za dugoročnu održivost poslovanja.

Ministarstvo regionalnog razvoja je tokom 2022 godine izradilo i odobrilo niz dokumenata, kao rezultat toga, formirane su Radne grupe i komisije za izradu ovih dokumenata, poštujući uključivanje rodne integracije i budžetiranja u izradu i implementaciju ovih politika.

Tokom 2022 godine u MRR bilo je zaposleno ukupno 27 službenika, od kojih 13 žena i 14 muškaraca. U Ministarstvu regionalnog razvoja ima 14 rukovodećih pozicija, od kojih je 9 žena i 5 muškaraca.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu unutrašnjih poslova je tokom 2022 godine dala doprinos politici Ministarstva davanjem komentara i preporuka u oblasti rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, a doprinos je dat i u izradi konceptnih dokumenata za nacrte zakona, kao što je konceptni dokument za prebivalište i mesto boravka i konceptni dokument za putne isprave.

U objektu Ministarstva unutrašnjih poslova i agencija koje se nalaze u okviru ove ustanove, na zahtev Grupe žena poslanica, realizovana je prostorija/kancelarija koja pruža mogućnost zaposlenim ženama (dojiljama) da svoju decu doje, prema članu 5 Zakona br.05/L-023 o zaštiti dojenja.

Spajanjem dva ministarstva, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva javne uprave,

prema ovogodišnjoj statistici, u službi radi ukupno 970 državnih službenika, od kojih je 526 muškaraca 54% i 444 žena 46%

Što se tiče rukovodećih pozicija, muškarci i dalje dominiraju, 69% od ukupnog broja rukovodećih pozicija, dok 31% rukovodećih pozicija drže žene. U odnosu na prethodne godine, ove godine beleži se porast zastupljenosti žena na pozicijama odlučivanja za 9%.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture je razvila aktivnosti koje se sastoje od delatnosti u skladu sa akcionim planom i strategijom, na realizaciji dužnosti i odgovornosti predviđenih važećim zakonodavstvom, učešćem na različitim sastancima, periodičnim izveštavanjem, kao i preduzimanjem drugih dodatnih aktivnosti.

Koordinaciono odeljenje Saveta za bezbednost drumskog saobraćaja u MŽSPPI, u saradnji sa Kosovskom policijom, održalo je sastanke u regionalnim direkcijama Policije drumske saobraćajne policije (Đakovica, Uroševac, Gnjilane, Prizren i Peć), sa ciljem stvaranja Radne Grupe za izradu i implementaciju politika i mera koje se odnose na bezbednost na putevima i u cilju koordinacije aktivnosti na prevenciji nesrećau drumskom saobraćaju, SRR je doprinela u pogledu zastupljenosti oba pola u radnim grupama i da nema diskriminacije.

Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture, je na inicijativu SRR i u saradnji sa KRR opštine Dragaš, organizovalo aktivnosti sa ciljem podizanja svesti o bezbednosti u drumskom saobraćaju sa učenicima škola opštine Dragaš, škole "Fetah Sylejmani" u Dragašu, "Sezair Surroi", u Bellobradu i "Shaban Polluzha" Laposnik i brošure o bezbednosti saobraćaja su podeljene u svim školama.

Ovu aktivnost su podržali i direktor Koordinacionog odeljenja Saveta za bezbednost drumskog saobraćaja i saobraćajni stručnjak KSKR, predstavnici Kosovske policije - Jedinice za drumski saobraćaj iz Prištine, Prizrena i lokalne policije iz Dragaša.

U okviru kampanje 16 dana aktivizma, SRR je u saradnji sa Agencijom za ravnopravnost polova organizovala radionicu za zaposlene u ministarstvu o pravnom okviru za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja nad ženama, Zakonu o ravnopravnosti polova, standardnom akcionom postupku za zaštitu od nasilja u porodici, Zakon o zaštiti od diskriminacije, Opšte rodno budžetiranje na centralnom nivou.

SRR je takođe bila deo nekoliko radnih grupa i komisija za procenu u MŽSPP

Izveštaj odeljenja za vozačke dozvole o položenim ispitima za vozačku dozvolu januar-novembar 2022: Muškarci: 15,341 u procentima - 51% Žene: 14,740 u procentima - 49%.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu industrije, preduzetništva i trgovine je izvestila o realizaciji aktivnosti predviđenih planom rada i drugim dokumentima Ministarstva. Projekti koji su realizovani tokom prošle godine i broj žena učesnica/korisnica iz MIPT. Organizovan je Sajam Žena u biznisu 2022, koji je održan u Prištini i trajao je tri dana. Svoje proizvode je na sajmu izložilo oko 40 žena preduzetnica.

Na međunarodnim sajmovima su takođe učestvovali i kompanije koje vode žene preduzetnice i to: Kompanija A-D-E Group je kompanija koju vodi žena i ista je učestvovala na sajmu BIOFACH 2022, kao i kompanija Digital Station _Terra Agency je kompanija koju vodi žena i ista je učestvovala na sajmu DMEXCO2022.

Žene vlasnice preduzeća: Preduzeća registrovanih u Agenciji za privredne registre u MIPT je 226,616 : od kojih je 87107 ili 81% preduzeća u vlasništvu muškaraca i 20264 ili 19% u vlasništvu žena.

U cilju povećanja konkurentnosti i podsticanja investicija uz podršku privrede, podržano je 139 preduzeća koja izvoze ili imaju potencijal za izvoz, u iznosu od 9.8 miliona eura kroz

zaduživanje Svetske banke, za unapređenje mašina, digitalizaciju, obuku i sertifikaciju proizvoda. U cilju povećanja proizvodnih i prerađivačkih kapaciteta i poboljšanja trgovinskog bilansa kroz supstituciju uvoza i rast izvoza, MIPT je lokalnim proizvođačima i prerađivačima ponudio finansijsku podršku za kupovinu proizvodnih mašina. U 2022 godini, oko 36 lokalnih proizvođača/prerađivača je u procesu dobijanja podrške;

Što se tiče mere 2.1 subvencionisanja investicionih kredita Paketa za privredni preporod, prema dosadašnjim procenama MFRT-a, MIPT je opredelilo i izvršilo oko 5.5 miliona eura za korisnike privredna društva.

Razvijen je projekat Inicijativa za digitalno osnaživanje od kojeg su tokom 2021 i 2022 godine imale koristi 62 kompanije, od kojih je 35 u vlasništvu žena i koje su implementirale svoje projekte u oblasti digitalizacije. Za izveštajni period organizovano je i realizovano 17 međunarodnih sajmova za prioritetne sektore na kojima je učestvovalo 107 MSP, kao i prodajna misija u Beču sa 15 MSP iz IKT sektora, gde je među njima u 2022 godini podržano 83 preduzeća za učešće na 13 međunarodnih sajmova koji su održani u Grčkoj, Engleskoj, Nemačkoj, Švajcarskoj, Holandiji, Njujorku, Španiji, Francuskoj, Čikagu i Poljskoj, gde je promovisano 560 kosovskih proizvoda.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu uprave lokalne samouprave, na osnovu plana rada i Zakona o ravnopravnosti polova, pružila je podršku opštinama za unapređenje obaveza koje proizilaze iz predmetnog zakona i drugih dokumenata, a posebno za jačanje kapaciteta u oblasti ravnopravnosti polova. Što se tiče oblasti promovisanja rodne ravnopravnosti u opštinama, povećana je svest opštinskih zvaničnika o potrebi za konkretnim koracima na integraciji rodne perspektive u opštinske politike, pri čemu je MALU kontinuirano ulagalo napore da opštine postignu rodnu zastupljenost u skladu sa zakonskim okvirom u koordinaciji sa ARR.

Opštine su tokom ovog izveštajnog perioda bile prilično aktivne u donošenju podzakonskih akata, koji regulišu različite oblasti pravnih odnosa, ali su najvažnije različite podzakonske akte donele opštine koje nisu ispunile rodnu zastupljenost prema važećem zakonodavstvu, MALS je vratilo 26 akata opštinama na ponovno razmatranje zbog nepoštovanja zakonskog zastupanja polova. Od ovih akata, neki su preispitani i usaglašeni u skladu sa preporukama MALS-a, neki su ukinuti, a neki su prosledeni Sudu preko MP.

Što se tiče distribucije Granta performanse, rodna ravnopravnost je osnovni uslov za demokratiju i dobro upravljanje. Lokalne samouprave su odgovorne za pružanje javnih usluga na osnovu potreba žena i muškaraca. Žene treba da budu na rukovodećim pozicijama u obrazovanju, zdravstvu, kulturi i politici u opštinama. Rodna ravnopravnost je deo kriterijuma za dodelu opštinskih grantova za učinak. Lokalne vlasti su u boljoj poziciji da se pozabave nejednakostima tako što će biti bliže svojim građanima i razumeti njihove potrebe. Stoga, opštine treba da povećaju uključenost građana u procese donošenja odluka i pojačaju uključivanje marginalizovanih grupa društva. Ministarstvo lokalne samouprave, u bliskoj saradnji i koordinaciji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), održalo je dvodnevnu obuku sa službenicima/ama za rodnu ravnopravnost u opštinama. Cilj ove obuke je bio podizanje stručnih kapaciteta, jačanje lokalnih mehanizama u oblasti ljudskih prava, a poseban značaj je dat i razmeni iskustava između opština. Razmena iskustava je bila rodno odgovorno planiranje, prikupljanje podataka, izveštavanje, itd. U saradnji sa IKAP-om i DEMOS-om sprovedena je 4-dnevna obuka sa treninzima za pripremni proces izveštavanja o učinku za 2021 godinu.

Obuka je održana u sledećim oblastima: Transparentnost, opštinska, odgovornost, preduniverzitsko obrazovanje, primarno zdravstvo i rodna ravnopravnost. Na svim ovim obukama učestvovao je 151 opštinski službenik. U saradnji sa OEBS-om i IKAP-om u oblasti

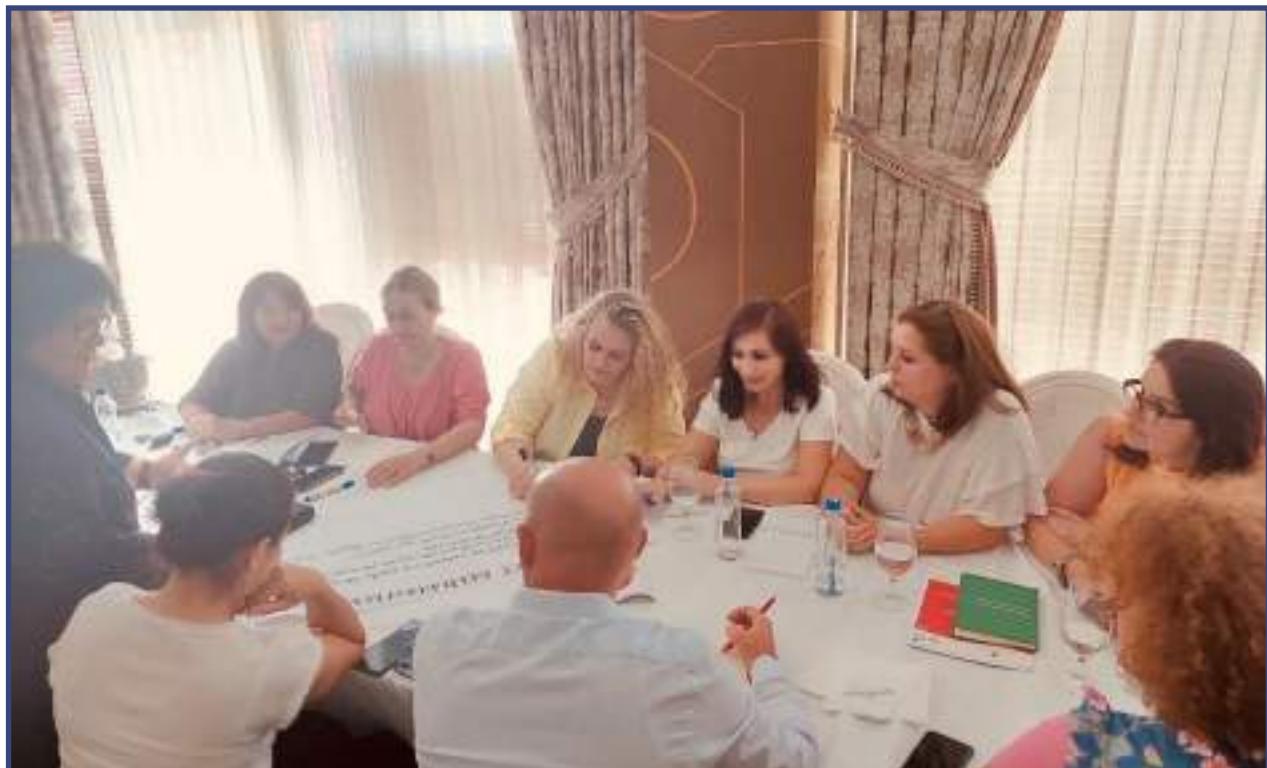
međuopštinske saradnje, održano je 5 obuka na kojima je učestvovalo 50 opštinskih zvaničnika. U saradnji sa UNDP-om realizovana je dvodnevna obuka iz oblasti ljudskih prava sa temom „Rodna ravнопravnost“ u kojoj je učestvovalo 30 opštinskih službenika.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture izveštavala je na osnovu aktivnosti plana rada za period 2022 godine. SRR uz podršku EKOKOSWOMEN, NVO na Kosovu organizovala je dva treninga za uključivanje rodne integracije i rodnog budžetiranja u MŽSPPI. Teme obuke su bile „Rodni koncepti, osnovni međunarodni i lokalni rodni okviri koji se primenjuju na Kosovu, njihovo postavljanje u kontekst okruženja i razvoj informacija i politika za postizanje ORC/Agende 2030“. Sastanci sa radnim grupama za izradu konceptnih dokumenata MŽSPPI. Ove godine SRR je bila član radnih grupa za ove dokumente: Konceptni dokument za oblast zaštite prirode, Nacrt Dugoročne strategije za dekarbonizaciju, Nacrt strategije zaštite životne sredine i održivog razvoja 2022-3031, inicijalni nacrt Nacrta zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, Nacrt zakona o klimatskim promenama, Nacrt konceptnog dokumenta za oblast zaštite životne sredine.

Povodom obeležavanja 25 novembra, Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, koji simbolizira "bela vrpca", ministarstvo je na internet stranici postavilo "Belu vrpcu" od 25 novembra do 10 decembra 2022 godine.

Koordinacija i saradnja SRR na zahtev CNVP-a (Connecting People with the Values of Nature) „Projekat SUNREED (Sustainable Use of Natural Resources for environment and economic development) uz podršku Švedske ambasade (2022-2026) će biti implementiran u 23 opštine Kosova tako što će podržati niz aktera da se bave pitanjima vezanim za klimatske promene, energiju i biodiverzitet, takođe se fokusirajući na ekonomsko osnaživanje žena kroz podršku u sektoru nedrvnih šumskih proizvoda. Kako bi se rodni aspekt uključio u sve projektne aktivnosti, biće urađena analiza/studija od strane stručnjaka iz ove oblasti, gde će biti ponudene preporuke za podršku ovom sektoru tokom celog projekta u saradnji sa institucionalnim partnerima. Održali smo radionicu za analizu i predloge grupa za projektne aktivnosti iz rodne perspektive.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu ekonomije je izvestila o inicijativama ministarstva za poboljšanje socio-ekonomskih uslova u zemlji.

Godina 2022 bila je izazovna za energetski sektor širom Evrope. Kako bi se suočila sa energetskom krizom, Vlada Republike Kosovo je pripremila niz mera za subvencije za građane, posebno za građane iz socijalne šeme i samohrane majke.

Na osnovu javnog poziva Ministarstva ekonomije za subvencionisanje energetske efikasnosti građana sa brojem 02/2022 od 06.10.2022. godine i drugog poziva Br. 03/2022 od 18.11.2022 ministarstvo je podržalo građane sa:

- Toplotnim pumpama vazduh-vazduh inventarskog tipa sa visokom efikasnošću (kondicioner/efikasna klima).
- Kotao na biomasu (drva, peleti, briketi)
- Individualna peć na biomasu

Za samohrane majke, podrška je 90% vrednosti investicije za individualnu peć na biomasu i 60% za invertersku topotnu pumpu vazduh-vazduh (efikasna klimatizacija/klima) traženo je da se dostave dokaze, koji potvrđuju status samohrane majke.

Subvencije za topotnu pumpu sa inverterskim vazduhom (efikasna klimatizacija/klima) dobilo je 38 korisnica, samohranih majki, dok je 7 samohranih majki koristilo individualne peći na biomasu. Za građane koji su podržani socijalnom šemom, za pojedinačne peći pokriveno je 90% vrednosti investicije, od kojih je 468 žena imalo koristi.

Ministarstvo ekonomije je usvojilo Strategiju za energetiku 2022-2031, koja je osnovni politički dokument reforme energetskog sektora. Kroz Energetsku strategiju postavljene su razvojne orientacije energetskog sektora za narednih 10 godina, tako da dalji razvoj energetskog sektora ide ka energetskoj tranziciji u skladu sa Sofijskim sporazumom i Zelenim planom EU, a i postepeno ka dekarbonizaciji do 2050. Energetska strategija također predviđa politike i mere za jačanje učešća žena u energetskom sektoru do 25% u 2030 godini, kroz povećanje kapaciteta počevši od obrazovanja do zapošljavanja.

Prilikom izrade politika Ministarstva ekonomije kao osnova su uzete preporuke privatnog sektora i nevladinih organizacija posebno sa aspekta rodne ravnopravnosti.

Žene takođe treba da imaju suštinsku ulogu u razvoju privrede, kao odgovorni potrošači, posebno u porodicama i preduzećima, kao i u donošenju odluka. Osnaživanje i liderstvo žena u ekonomskom sektoru mora biti urađeno u skladu sa politikama i važećim zakonima. Žene češće rade i imaju tendenciju da rade u neformalnom sektoru gde je rizik veći i gde se suočavaju sa većim poteškoćama u pristupu svojim ekonomskim aktivnostima.

Identifikacija i rešavanje nejednakosti i dalje unapređenje osnaživanja žena i rodne ravnopravnosti su ključne akcije za postizanje ciljeva koje je postavilo Ministarstvo ekonomije.

AWESK je u saradnji sa ME održao Regionalnu konferenciju na temu

"Energija & Žene" sa ciljem povećanja interesovanja žena za tehničke oblasti i njihovu karijernu orijentaciju, kroz podršku različitih mentorskih praksi i programa, u rešavanju problema rodne raznolikosti i doprinos razvoju zapošljavanja žena u energetski sektor.

AWESK je u saradnji sa ME organizovao okrugli sto na temu „Različitost polova u energetskom sektoru na Kosovu“, gde su učesnici bili predstavnici institucija energetskog sektora, donatora i civilnog društva, gde se razgovaralo o mogućnostima i izazovima žena u energetskom sektoru na Kosovu.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Opštini Priština je sprovedla plan rada, razvijajući niz aktivnosti u cilju ispunjavanja ciljeva pružanja jednakih i nediskriminatorskih mogućnosti, kao i promovisanja i poštovanja ljudskih prava i ravnopravnosti polova, koji ima za cilj da daju potrebna uputstva i smernice za zaštitu od diskriminacije, unapređenje ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, nevečinske zajednice, u skladu sa međunarodnim konvencijama i važećim zakonodavstvom.

Koordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici održao je redovnu sednicu na kojoj je razgovarano o povećanom broju žrtava nasilja u porodici i izazovima sa kojima se susreću nadležne institucije zbog malog broja zaposlenih i zaduženjima na koje ih zakon obavezuje.

Koordinacioni sastanak sa NVO-Partneri Kosova, u okviru projekta „Žene prekidaju tišinu menjajući priče“, gde je cilj ovog sastanka bio informisanje o aktivnostima projekta i da se obezbedi podrška opštoj inicijativi projekta.

U znak obeležavanja Međunarodnog dana žena 8 marta, u saradnji sa direktorom obrazovanja u školama opštine Priština, održan je čas građanskog vaspitanja ili istorije za značaj ovog dana. Štaviše, ova aktivnost ima za cilj da rast i integracija komponente rodne ravnopravnosti u oblasti obrazovanja i obuke bude deo planiranja u dužem periodu, jer se može ponavljati iz godine u godinu.

Trening sa ženama u selu Barilevo na temu: „Za život bez rodno zasnovanog nasilja“, gde se razgovaralo o rodno zasnovanom i porodičnom nasilju, posledicama nasilja u porodici i društvu i kako potražiti pomoć.

Za obaležavanje meseca unapređenja svesti o raku dojke, u saradnji sa direktorom zdravstva, organizovana je besplatna mamografija za žene koje žele da budu obaveštene, video spot za podizanje svesti i, u znak simbolike, postavljena je ružičasta traka sa cvećem u dvorištu Opštine Priština i osvetljenje nekih zgrada roze bojom gde su i kampanje nosile isti moto "Ružičasta Priština". Posete CPM-e sa Odborom za ravnopravnost polova i jednog dana gradski saobraćaj je bio besplatan za sve žene koje su ga koristile.

U okviru meseca unapređenja svesti o trgovini ljudima, u saradnji sa direktorima nižih i viših srednjih škola opštine Priština, razvijene su različite aktivnosti kako bi učenici postali svesni ovog fenomena, gde ova negativna pojava često počinje željom za boljim životom, a završava se kršenjem osnovnih ljudskih prava – ropstvom.

Aktivnost je organizovana u vidu predavanja od strane samih učenika za učenike, pisanja eseja, različitih slika sa konkretnom temom sa glumom, instalacijom i video filmom koji je prikazan u svakom razredu.

Kampanja 16 dana aktivizma obeležena je motom "Ni jedan više". U znak podrške NVO „SIT“ održana je sednica Opštinskog odbora protiv nasilja u porodici na kojoj se razgovaralo o ulozi i odgovornostima institucija. SRR je u saradnji sa NVO Centar za zaštitu žena i dece organizovala akciju u centru prestonice, aktivnost na kojoj su bili izloženi radovi žena koje su smeštene u ovom centru.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Opštini Đakovica u skladu sa svojim nadležnostima, koristi sve moguće mehanizme da stvori mogućnosti za aktivno učešće žena i muškaraca u svim oblastima društvenog života, nastojeći da stvori klimu u kojoj mogu da ostvare svoje doprinos u svim sferama društvenog života.

Na inicijativu KRR, pod pokroviteljstvom gradonačelnika opštine g. Ardiana Gjinija, u okviru obeležavanja Međunarodnog dana žena 8 marta, organizovana je aktivnost „Žene stvaraju istoriju svaki dan“. Ovom prilikom uručeno je priznanje za 10 uspešnih žena opštine Đakovica, koje su dale vredan doprinos u raznim oblastima, za dobro i razvoj naše zemlje. U svim centrima porodične medicine organizovane su jednomesečne kampanje edukacije o reproduktivnom zdravlju žena.

U cilju osvećivanja žena o značaju pregleda i njihove kontrole, za sprečavanja kancerogenih bolesti, kao i za postizanje najvišeg domena znanja za otkrivanje bolesti dojke i saradnje sa nadležnim institucijama. 200 žena imalo je direktnu korist od ove aktivnosti (10 centara sa 20 žena).

Održano je više od 32 sastanka sa članovima mehanizma protiv nasilja u porodici.

Opština Đakovica je, u skladu sa strategijom i LAP-om, preduzela preventivne mere (informativni sastanci o rodno zasnovanom nasilju), mere podrške i mere za reintegraciju žrtava rodno zasnovanog nasilja (Dodela 2 socijalne stambene jedinice za žrtvu seksualnog nasilja iz rata i žrtvu nasilja u porodici. 6 žrtava nasilja u porodici je dobilo nadoknadu za isplatu zakupnine).

Pozivajući se na podatke Policijske stanice u Đakovici, u periodu januar-decembar 2022 godine tretirano je 166 slučajeva rodno zasnovanog nasilja.

U okviru kampanje protiv raka dojke, Uprava za zdravstvo i socijalnu zaštitu u saradnji sa KRR je organizovala predavanja u čast meseca borbe protiv raka dojke u svim centrima porodične medicine u saradnji sa Evropskom klinikom. Klinika koja je tokom oktobra ponudila da besplatno uradi PAP test.

U okviru aktivnosti „Promovisanje ženskih prava i jačanje njihove uloge u nasleđivanju imovine“ AU nastavlja i za 2022 godinu Posebne mere za upis zajedničke nepokretnosti na ime dva supružnika.

U saradnji sa civilnim društvom, posebno sa organizacijom Aktivne žene Đakovice, održano je nekoliko sastanaka u urbanim i ruralnim sredinama u vezi imovinskih prava i registracije imovine u ime dva supružnika.

1809 predmeta za registrovanje nekretnina je završeno u opštini za period januar - decembar 2022 godine.

Broj registrovanih nekretnina na ime dva ili više lica i sa razlicitim polovima, januar-jun 2022. radi se o 350 predmeta.

U okviru kampanje „16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja“, mehanizam protiv nasilja u porodici organizovao je brojne aktivnosti sa ciljem promocije rodne ravnopravnosti, podizanja svesti mladih generacija za borbu protiv ovog fenomena, rodno zasnovanog nasilja.

Otvaranje kampanje „16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja“ u opštini Đakovica je započelo prezentacijom mozaika od žitarica „Orange the world“ u holu Palate kulture Asim Vokshi – u Đakovici, koji je izradio umetnik Alkent Pozhegu.

Postavljanje transparenta u zgradu Opštine Đakovica sa motom kampanje „Pridruži se! Aktivizam da se okonča nasilje nad ženama i devojčicama“.

Lansiranje promotivnog videa - Podizanje svesti o pravu na zakonito vlasništvo i nasleđivanje (u izradi prihvatališta "Sigurna kuća"). 25 Novembar 2022 (lokalna TV i društvene mreže). Održane su informativne sesije u svim školama u opštini Đakovica (35 škola).

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Lipljan, u skladu sa planiranim planom rada za 2022 godinu, sprovedla je nekoliko aktivnosti u cilju unapređenja i poboljšanja položaja žena u opštini Lipljan. U saradnji sa EcoKosWomen i opštinskim službenicima održan je sastanak sa ciljem podrške ženama u poljoprivredi, pri čemu je prioritet prilikom prijave dat ženama koje imaju zajedničku imovinu na ime oba supružnika.

U saradnji sa udruženjem žena Shqiponjat e Dardanise i uz podršku MŽK, održan je sastanak sa ženama kandidatkinjama za opštinsku skupštinu, ženama glasačima, predstavnicima sela i predstavnicima političkih partija opština Gračanica i Lipljan. Ovaj sastanak je održan sa ciljem podrške ženama kandidatkinjama za skupštinu opštine i sa ciljem podizanja svesti žena na selu i njihovo ulozi u glasanju. Koordinacioni mehanizam za zaštitu od nasilja u porodici održao je sastanak sa ciljem finalizacije akcionog plana za aktivnosti koje će ovaj mehanizam sprovoditi. U okviru meseca za unapređenje svesti o raku dojke u opštini Lipljan, održan je marš sa ciljem podizanja svesti stanovništva o značaju zdravlja. U toku oktobra meseca održano je takođe i nekoliko drugih aktivnosti.

U okviru kampanje za eliminaciju nasilja nad ženama održane su informativne sesije sa učenicima srednjih škola Gimnazije "Ulpiana" i Stručne škole "Adem Gllavica", SNOŠ "Ernest Kolici", a učenici SNOŠ "Shtjefan Gjeçovi" su izveli performans.

Koordinacioni mehanizam za zaštitu od nasilja u porodici u koordinaciji sa gradonačelnikom opštine Imrijem Ahmetijem i drugim predstavnicima opštine je kontekstu kampanje 16 dana aktivizma uputio poziv na marš u cilju eliminisanja svih oblika nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja.

Opština Lipljan je održala jednodnevni sajam ženskih poljoprivrednih proizvoda u ovoj opštini, u okviru 12 juna Dana oslobođenja opštine Lipljan, na kojem je promovisana tradicionalna hrana i poljoprivredni proizvodi.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Kosovo Polje na osnovu manda i aktivnosti utvrđenih planom rada, preduzela je inicijative za podizanje svesti o rodnoj ravnopravnosti u opštini Kosovo Polje. Tokom marta meseca u saradnji sa Skupštinskom grupom žena, u cilju promovisanja rodne ravnopravnosti, od 7 do 11 marta u svim osnovnim i srednjim školama opštine, čas građanskog vaspitanja ili istorije bio je posvećen 8 martu, Međunarodnom danu žena.

U okviru aktivnosti za nedelju rodne ravnopravnosti organizovan je okrugli sto na temu: Uloga žena na lokalnom nivou, gde su dodeljena i priznanja ženama u različitim oblastima, posete školama, sastanci zagovaranja sa 25 žena iz ruralnih sredina, kako bi se identifikovali izazovi sa kojima se one suočavaju, za poznavanje zakonodavstva koje štiti i promoviše ljudska prava.

Implementacija projekta: Podizanje kapaciteta lokalnih vlasti i pripadnika manjinskih zajednica da identifikuju, prijavljuju i tretiraju diskriminatorne prakse na Kosovu, u saradnji sa Programskom organizacijom za građanska prava, organizovane su radionice sa zajednicama; Romi, Aškalije, Egipćani.

U saradnji sa Direkcijom za zdravstvo OCPM i Organizacijom za decu bez roditeljskog staranja OFAP SRR pokrenula je kampanju za prevenciju i lečenje raka dojke, gde su učenicima škola podeljene brošure i posteri s ciljem podizanja svesti i ranog otkrivanja raka dojke.

Tokom godine održani su informativni sastanci u cilju promocije Administrativnog uputstva za registraciju imovine na ime oba supružnika, a održane su i kampanje podizanja svesti protiv trgovine ljudima.

U okviru kampanje 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja u saradnji sa organizacijom žena Ruka ruci u cilju podizanja svesti o posledicama nasilja i prijavljivanja, održano je sedam informativnih sastanaka sa ženama i devojkama svih zajednica, informativni materijali sa porukama protiv rodno zasnovanog nasilja.

U saradnji sa organizacijom Aureola održana je obuka na temu „Povećanje učešća žena u donošenju odluka“, na kojoj su obučene 24 službenice žene i devojke iz ove opštine.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Novo Brdo bavi se aktivnostima u vezi sa zaštitom i podrškom prava žena, dece i za borbu protiv nasilja u porodici, kao podrška projektima NVO, u promociji rodne ravnopravnosti.

Razvijen je značajan broj aktivnosti predviđenih programskim planom i sa rodnom perspektivom i poštovanjem ljudskih prava. U saradnji sa domaćim i međunarodnim nevladinim organizacijama održani su diskusioni stolovi, debate i razni seminari za izgradnju kapaciteta, a razvijene su različite aktivnosti za edukaciju i promociju rodne ravnopravnosti.

U saradnji sa UNMIK-om organizovana je aktivnost o ranim brakovima gde je prikazan dokumentarni film „Romni“ i održana debata o ranim brakovima sa predstavnicima lokalnih institucija, policije, civilnog društva, kao i romske zajednice.

U okviru Međunarodnog dana žena 8Marta održana je kampanja Nedelja rodne ravnopravnosti, čiji je cilj bio da se kroz aktivnosti promoviše rodna ravnopravnost, opšta senzibilizacija o ulozi i položaju žene uopšte. Aktivnost je realizovana u saradnji sa Skupštinskom grupom žena kao i ženama iz institucija.

Održan je i okrugli sto na temu: Razgovaralo se o ulozi žena na lokalnom nivou, o položaju žena na lokalnom nivou, izazovima sa kojima se susreću i kao nesprovođenje zakona o ravnopravnosti polova u procesima donošenja odluka. Sastanci zagovaranja sa ženama iz ruralnih područja takođe su bili deo aktivnosti, s ciljem podsticanja i identifikovanja njihovih potreba i njihovog rešavanja.

U okviru kampanje 16 dana Aktivizma organizovano je niz različitih aktivnosti, diskusionih stolova o rodno zasnovanom nasilju kao i prevenciji ove pojave.

Takođe su, održani sastanci za formiranje Koordinacionog mehanizma protiv nasilja u porodici.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Opštini Gnjilane je izvestila o svim aktivnostima koje su obuhvaćene planom rada, usaglašavajući ih sa ZRR, NPPR, drugim zakonima koji regulišu oblast ljudskih prava i drugim važećim propisima. Za obeležavanje 8Marta Međunarodnog dana žena, SRR je u saradnji sa Odborom za rodnu ravnopravnost, civilnim društvom i Grupom žena poslanica organizovala mnoge aktivnosti počev od održavanja svečane sednice u Skupštini opštine radi podsećanja na nezamenljivu ulogu žena u izgradnji i razvoju društva. Sprovedena je i aktivnost "Stavljanje crvenih cipela na stepenice pozorišta" koja simbolizuje ubistva žena i devojaka tokom godina! Ovaj dan je nastavljen sa izložbom u Gradskoj galeriji na temu: "Uloga žene u društvu".

Takođe, u čast 8 Marta, uz preporuku SRR i u saradnji sa Upravom za obrazovanje, još od 7 do 11 marta realizovana je aktivnost: „Nedelja rodne ravnopravnosti“ kojom prilikom je u svim osnovnim i srednjim školama opštine Gnjilane po jedan čas posvećen obeležavanju „8 marta – Međunarodnog dana žena“, sa ciljem senzibilisanja učenika o rodnoj ravnopravnosti i značajnoj ulozi žena u društvu.

Tokom prvih 6 meseci, SRR je pratila obuke vezane za rodno osetljivo budžetiranje za pravednu i efikasnu primenu javnog novca po principu rodne ravnopravnosti i isti tretman zahteva žena i muškaraca na opštinskem nivou. Što se tiče rodno odgovornog budžetiranja, formirana je radna grupa na opštinskem nivou koju čine izvršni, zakonodavni i opštinski zvaničnici kao pomoćno telo za koordinaciju i sprovođenje aktivnosti za sprovođenje principa rodno osetljivog budžetiranja u opštini. U opštini Gnjilane je nakon odgovarajuće analize iz rodne perspektive u Skupštini opštine usvojen SOB 2022 - 2024.

SRR koordiniše Opštinski mehanizam protiv nasilja u porodici u opštini Gnjilane, koji su za period od godinu dana održali 7 sastanaka, na kojima su institucije koje se bave slučajevima nasilja u porodici pružile informacije o prijavljenim i obrađenim slučajevima u okviru institucija koje predstavljaju i izazove sa kojima se suočavaju tokom svog rada. Kosovskoj policiji prijavljeno je 125 slučajeva nasilja u porodici, a u poređenju sa istim periodom 2021 godine, prijavljeno je 18 slučajeva više. Istu situaciju su predstavile i druge institucije, gde je procenjeno da je povećan broj slučajeva koji prijavljuju i traže zaštitu.

KMPNUP je takođe pripremio Akcioni plan 2023-2025 u skladu sa Nacionalnom strategijom za borbu protiv nasilja u porodici 2022-2026 i Akcionim planom.

Posredstvom KRR održan je okrugli sto na temu: Destigmatizacija i senzitivan pristup žrtvama seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu" gde su učesnici bili NVO-Medica-Đakovica kao inicijator sastanka, predstavnici Koordinacionog mehanizma protiv nasilja u porodici, zamenica gradonačelnika opštine i predstavnici civilnog društva.

Opština Gnjilane – tačnije zamenica gradonačelnika je 26 oktobra u saradnji sa OZSZ i KRR organizovala marš senzibilizacije protiv raka dojke, kao i predavanje stručnjaka o prevenciji ove smrtonosne bolesti koja pogarda najviše žene.

SRR je u saradnji sa OEBS-om obeležila „Međunarodni dan devojačica“, sa temom: " Rodna ravnopravnost i profesije". Svrha aktivnosti bila je promocija rodne ravnopravnosti u stručnom obrazovanju i savetovanje i motivacija devojčica da se bave zanimanjima koja su tražena na tržištu i koja garantuju veće plate i ekonomsku stabilnost.

U akciji je učestvovalo 87 devojaka maturantkinja iz Gnjilana, koje su imale priliku da se od službenice za rodnu ravnopravnost informišu o stvarnom stanju u oblasti studiranja i zapošljavanja, o važnosti karijerne orientacije i suzbijanju stereotipova o rodnim ulogama.

Sastanku su prisustvovali i gradonačelnik opštine, potpredsednica i profesorica Fakulteta računarskih nauka, koji su prisutnima održali prigodne govore, savetujući ih da se u najvažnijoj fazi opredeljenja za studije orijentisu u ciljanim pravcima kako bi u bliskoj budućnosti bile deo procesa donošenja odluka i ravnopravne konkurentkinje u svim sferama života.

Kampanju „16 dana aktivizma za prevenciju nasilja nad ženama“ u Gnjilanu obeležile su niz aktivnosti Kancelarije za rodnu ravnopravnost u saradnji sa Mehanizmom protiv nasilja u porodici, Odborom za rodnu ravnopravnost i civilnim društvom.

U reklamne okvire grada postavljeni su transparenti sa porukama protiv nasilja nad ženama: "Prijavite, ne trpite" i "Nasilje je zločin, ne činite nasilje" kako bi pozvali sve građane da prijave nasilje.

Učesnicima aktivnosti podeljeni su narandžasti šalovi, amblemi i leci sa porukama protiv nasilja.

Realizacija senzibilizirajućeg videa za podizanje svesti građana o rodno zasnovanom nasilju. Dana 10 decembra, na „Međunarodni dan ljudskih prava“, održano je predavanje o ljudskim pravima u organizaciji KRR u saradnji sa NVO „Gruaja Hyjnore“ uz podršku UN-Women, za učenike srednjih škola. Broj učenika koju su učestvovali u ovoj aktivnosti bio je oko 100, kada su imali priliku da se od SRR kao predsedavajuće KMPNUP informišu o ljudskim pravima koja su zagarantovana svim važećim zakonima, o stvarnom stanju nasilja u porodici u opštini, o važnosti blagovremenog izveštavanja, o koracima koje je preduzela opština i podršci koja se pruža žrtvama nasilja u porodici na različite načine u okviru zakonskih mogućnosti. Na sastanku su bili i gradonačelnik, podpredsednica, predstavnici policije, psiholozi, sociolozi i brojni građani, posebno mladi, koji su razgovarali o ljudskim pravima i mogućnostima prevencije ovakve štetne pojave za devojčice, žene, porodicu i celo društvo.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Mitrovica, u skladu sa nadležnostima koje ima, koristi sve moguće mehanizme da stvori mogućnosti za aktivno učešće žena/devočica i muškaraca/dečaka u svim oblastima društvenog života, pokušavajući da stvori klimu koji im omogućava da daju svoj doprinos u svim sferama društvenog života.

Projekti koje je finansirala opština Mitrovica i koje su implementirale lokalne nevladine organizacije u periodu od 1 godine su:

- Projekat „Osnaživanje žena i devojaka u ruralnim područjima i njihovo podsticanje na učešće u donošenju odluka. Realizovala ga je NVO SHMGGRM (Multi-etničko udruženje ženskih grupa regiona Mitrovice). Održana su ukupno tri javna sastanka sa ženama i devojkama iz sela Kćić, Šipol i Žabar. Svrha ovog projekta je bila da osnaži žene i devojke iz ruralnih područja i da ih informiše o mogućnosti da iskoriste svoje pravo da budu deo donošenja odluka, da budu gradonačelnice ili članovi saveta zakona i sela u opštini Mitrovica. Na ovim informativnim sastancima učestvovalo je ukupno 75 žena i devojaka. U projektu je učestvovalo 100 direktnih korisnika i oko 1000 indirektnih korisnika.
- Projekat "Život bez nasilja u porodici" - promocija zaštitnih mehanizama za borbu protiv nasilja u orodici. Implementirano od strane NVO CECD-Friends. Korisnici projekta 20 opštinskih službenika, 25 iz civilnog društva i 40 mladića i devojaka iz opštine Mitrovica, uključujući sve etničke grupe (Albance, Bosance, Rome, Aškalije i Egipćane. Pozorišna predstava Protiv nasilja u porodici, u režiji Marigone Bekteshi. Realizovala NVO "Mitrix Culture" predsatava "ONA" je koncept realizovan iz činjenica prikupljenih u zemljama Balkana. Predstava "ONA" sa sobom donosi novi koncept i viziju scenskih umetnosti, donoseći publici pozorišnu predstavu zasnovanu na istinitim pričama žena koje su žrtve nasilja u porodici. "ONA" elaborira nasilje, bol, ljubav, porodicu, posledice nasilja itd, a zamišljena je tako da komunicira sa svim slojevima, uzrastima i oba pola. Nakon emisije održan je okrugli sto sa panelistima. Na izložbi je bilo prisutno ukupno 60 žena/devojčica - muškaraca/dečaka
- Projekat „Osnaživanje uspešnih žena u poljoprivredi“, Nosilac NVO TRUNGU Promocija žena preduzetnica u poljoprivredi, dajući veliki značaj radu žena u regionu Mitrovice i biznisima koje one vode. Glavne aktivnosti ovog projekta su: pronalaženje žena koje se bave poljoprivredom u ruralnim područjima/prepoznavanje ciljne grupe, promocija rada žena, pravljenje videa koji ističu rad onih žena koje su odabrane kao ciljna grupa, intervjuisanje žena, objavljivanje njihovih priča i prepoznavanje njihova istorija od strane potrošača i šire javnosti, promocija proizvoda koje uzbudjavaju žene, realizacija susreta sa ženama kako bi se ispričala njihova iskustva. Direktne korisnice ovog projekta su 15 žena sa promocije koja im je izvršena na društvenim mrežama i na portalu InfoCulture.info
- Projekat „Promovisanje rodne ravnopravnosti među mladima“, realizovala NVO -Ideas for Better Youth. Ovaj projekat je imao za cilj unapređenje rodne ravnopravnosti i eliminisanje rodnih stereotipa među mladima. Održane su 3 radionice sa otvorenim razgovorima između učesnika u trajanju od 40 minuta, rad u grupama 30 minuta i prezentacijama ovih radova 20 minuta. Na ovim radionicama je učestvovalo 30 devojaka i mladića.
- Projekat „Zagovaranje za jednaka prava žena i devojaka u opštini Mitrovica“. U realizaciji NVO - e Business Women, Identifikacija i formiranje dve grupe za zastupanje žena i devojaka, organizacija 3 sastanka za podizanje svesti sa ženama u ruralnim područjima organizovanje 2 sastanka za podizanje svesti sa ženama iz zajednica Roma i Aškalija, izrada i objavljivanje promotivnog letka za rodnu ravnopravnost. Korisnici projekta bili su 10 neformalnih omladinskih grupa sa oko 100 članova iz različitih zajednica.

- Projekat "Rodnu ravnopravnost sredstvo za dobar institucionalni učinak". Implementacija od strane NVO - MWAHR "Udruženje žena za ljudska prava" MWAHR je implementirao projekat "Žene, mir i sigurnost - učešće žena u donošenju odluka i mirnim procesima". Svrha ove debate je bila da se razgovara o položaju žena u donošenju odluka na Kosovu, u severnim opština regiona Mitrovica i Srbiji, regionima koji se suočavaju sa izgradnjom mira i dijalogom između Kosova i Srbije. U debati je učestvovalo 30 žena i devojaka
- Projekat „Zagovaračka grupa majki dece sa smetnjama u razvoju u opštini Mitrovica“. Implementacija od strane "NVO Down Syndrome Kosovo" oktobar-decembar 2022 Identifikacija žena/majki sa invaliditetom u opštini Mitrovica, stvaranje grupe za zastupanje žena/majki dece sa invaliditetom u opštini Mitrovica Korisnice projekta bile su 40 majki dece srednjih godina sa smetnjama u razvoju u opštini Mitrovica.
- Projekat "Nisi sam". Realizuje NVO "MUNDĒSIA" Organizacija konferencije "Ekonomski nezavisnost, integracija žrtava nasilja u porodici i tretman nasilnika (izvršioaca dela), tokom kampanje "16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja". Subvencioniranje malim grantom za žrtvu nasilja u porodici Uključeno je 50 direktnih korisnika projektnih aktivnosti, dok je bilo 1000 indirektnih korisnika projektnih aktivnosti.
- Projekat „Roditeljsko odsustvo u korist rodne ravnopravnosti“ realizovala NVO“ FOL ME ZË ”. Kampanja zagovaranja – interaktivnim pristupom gde su učesnici imali priliku razgovarati, izražavati i postavljati pitanja o specifičnim i opštim kriterijumima iz oblasti „Roditeljsko odsustvo u korist rodne ravnopravnosti“ Debata na kojoj su predstavljeni nalazi a zatim su o tome raspravljai i prisutni. Učesnici na ovim aktivnostima bili su 40 žena/devojčica – muškaraca/dečaka
- Projekat „Rodna ravnopravnost i ekonomsko osnaživanje žena“ „realizovala NVO“ Inicijativa za razvoj demokratije“ aktivnost koju sprovodi ovaj nacrt upitnika, stvaranje dve grupe mlađih devojaka i mladića iz škola i društvenih centara sa ciljem zalaganja za njihova prava. Objavljanje promotivnih materijala - objašnjenja u vezi sa podrškom raznim delatnostima i aktivnostima u oblasti socijalne integracije za sve mlađe
- Projekat „Efikasne usluge i zaštitna mreža za zaštitu dece i odraslih od nasilja u porodici“. Realizovala NVO "Centar za zaštitu žena i dece - Raba Voca, Mitrovica".

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Vitina je u izveštaju o radu predstavila aktivnosti sprovedene tokom 2022 godine, počevši od organizovanja i održavanja šest sastanaka sa civilnim društvom, nevladinim organizacijama i ženama, raznim interesnim grupama za implementaciju važećih zakona u funkciji rodne ravnopravnosti. Organizacija dve obuke u vezi sa obavezama koje nastaju za opštine iz Strategije za zaštitu od nasilja u porodici kao i standardne procedure postupanja, obuke koje su organizovane za članove opštinskog mehanizma za borbu protiv nasilja u porodici.

Davanje preporuka u oblasti rodne ravnopravnosti uopšte za opštinske normativne akte usvojene u SO tokom 2022 godine (rodna integracija u opštinskim javnim politikama).

Organizovanje kampanje protiv trgovine ljudima, koja je održana od 18. oktobra i završena 18. novembra, gde je u okviru ove kampanje održan okrugli sto sa relevantnim akterima koji rade u ovoj oblasti (sa centralnog i lokalnog nivoa), predavanja specijalizovanih timova Kosovske policije u srednjim školama;

U znak obeležavanja 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja, uz moto „Ni jedna više, prijavi ne trpi“, sprovedene su brojne aktivnosti podizanja svesti za prevenciju ove pojave i zaključene su 10. decembra obeležavanjem međunarodnog dana ljudskih prava. Ekonomsko osnaživanje žena (preduzeća za samozapošljavanje) kroz dodelu grantova za razvoj poslovanja (preduzeća za preradu hrane), u partnerstvu sa IADK, IKC, Švajcarskim Caritasom.

U okviru meseca podizanja svesti protiv raka dojke u opštini Vitina, zabeležene su brojne aktivnosti. Mobilni mamograf 4 dana uzastopno postavljen je u dvorištu Glavnog centra porodične medicine (OCPM) u Vitini. Postavljanje mamografa je omogućeno u okviru saradnje lokalnih institucija Vitine sa Univerzitetskom Bolničkom i kliničkom službom Kosova. (UBKSK) i Klinika za radiologiju. Takođe je saopšteno da je do sada u Opštoj bolnici u Gnjilanu urađeno 15 ultrazvuka dojki, 80 mamografija i to besplatno, dok će još 45 mamografija ove godine uraditi mobilne ekipe. Takođe, u toku ovog meseca održana su predavanja o podizanju svesti na lokalitetima opštine Vitina.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Istokje, na osnovu plana rada sektora za 2022 godinu, sprovedla više aktivnosti u cilju upoznavanja građana sa njihovim pravima. U okviru Međunarodnog dana žena organizovala je okrugle stolove na temu

„Izazovi, poteškoće i dostignuća žena“, gde su učestvovali opštinski službenici, uključujući političko osoblje i predstavnike OEBS-a.

U saradnji sa Upravom za obrazovanje održana je tribina na temu „Analiza i procena finansijskih troškova za subvencionisanje plaćanja obdaništa samohranim majkama korisnicama socijalnih programa“.

Svrha ovog sastanka je bila da se izvrši analiza i procena finansijskih troškova vezano za subvencionisanje plaćanja obdaništa za decu samohranim majkama, korisnicama socijalnih šema za decu koja idu u obdaništa, unapređenje svesti majki, subvencija i oslobođanje od plaćanja naknade za dečija obdaništa.

Deo ovog sastanka, pored nadležnih službenika iz Uprave za obrazovanje, bile su i direktorice obdaništa koje su pomogle u vezi podataka o obdaništima.

Sektor za ljudska prava je u saradnji sa NVO „Medika Đakovica“ organizovao je okrugli sto na temu: "Destigmatizacija i osetljiv pristup prema žrtvama seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu". Svrha sastanka je bio razgovor između aktera lokalne komponente i predstavnika civilnog društva o osetljivom pristupu žrtvama seksualnog nasilja koje se dogodilo na Kosovu i svesti o pravima osoba koje su preživjele seksualno nasilje tokom rata na Kosovu.

Sektor za ljudska prava i zajednice u saradnji sa Upravom za zdravstvo organizovao je kampanje podizanja svesti povodom obeležavanja oktobra meseca- Ružičastog meseca, meseca borbe protiv raka dojke. Kampanju je otvorio gradonačelnik koji je obećao da će OCPM-ISTOG uskoro biti opremljen mamografom. Kampanje podizanja svesti o raku dojke održane su u Vrele, Djurakocu i Rakošu. Svrha kampanja bila je podizanje svesti žena o prevenciji, lečenju i brizi koju treba pokazati za ovu bolest.

Sektor za ljudska prava i zajednice raspisao je javni poziv za organizovanje i održavanje 16-dana aktivnosti protiv nasilja u porodici, odnosno protiv rodno zasnovanog nasilja. Korisnica ovog projekta bila je NVO „Melisa“. Ova kampanja je počela 25 novembra na Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama a završava se 10 decembra koji je ujedno i Međunarodni dan ljudskih prava. Kampanja „16 dana aktivizma protiv nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja“ imala je za cilj podizanje svesti i senzibiliziranje građana generalno o fenomenu nasilja, prevenciji i eliminaciji nasilja nad ženama i devojcicama, a tokom ovih kampanja izvršena je i distribucija letaka i majice sa natpisom "Stop nasilju nad ženama i devojcicama". Sprovedene su aktivnosti i kampanje podizanja svesti u školama, Centru za socijalni rad, Centru za porodičnu medicinu, ženama i devojkama iz raznih privrednih subjekata i među građanima uopšte.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Srbica je sprovedla aktivnosti na osnovu plana rada na unapređenju rodne ravnopravnosti u ovoj opštini.

SRR je održala sastanke povodom obeležavanja 8marta Međunarodnog dana žena, redovne sastanke sa Mehanizmom za zaštitu od nasilja u porodici, održano je nekoliko edukativnih predavanja o prevenciji trgovine ljudima, održani su sastanci sa civilnim društvom.

U okviru kampanje za prevenciju raka dojke, SRR je održala predavanja učenicima o značaju kontrole za prevenciju ove pojave, a održan je i marš.

Dok su povodom obeležavanja 16 dana aktivizma održani sastanci sa opštinskim službenicima, sa civilnim društvom, predavanja u školama kojima su prisustvovali učenici koji su pokazali interesovanje da dobiju relevantne informacije od predavača, u vezi sa rešavanjem slučajeva nasilja,, a podeljeni su i posteri.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Vučitrn je realizovala svoj program na osnovu Ustava Republike Kosovo, Zakona o ravnopravnosti polova i Zakona za borbu protiv diskriminacije. U okviru 16 dana aktivizma uz podršku OEBS-a, SRR je održala sastanak sa Mehanizmom za borbu protiv nasilja u porodici, na kojem su bili prisutni svi akteri koji rade protiv nasilja u porodici, policija, sudovi, predstavnici opština, centara za socijalni rad, nevladinih organizacija i skloništa. Tokom ovog perioda su takođe podeljeni materijali za podizanje svesti.

U okviru kampanje za podizanje svesti o raku dojke, pod motom „Rano otkrivanje – opstanak“, podeljene su roze trake sa ciljem podizanja svesti žena i muškaraca o ranom otkrivanju raka dojke, a i defilovano je putem do opštine.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Mališevo je sprovedla niz aktivnosti na promovisanju rodne ravnopravnosti, društvenih, socijalnih i političkih prava žena.

Održana su predavanja, radionice uključujući ženske grupe i učenike u svim školama, sa različitim temama počev od ljudskih prava sa posebnim osvrtom na prava deteta, protiv trgovine ljudima, protiv nasilja u porodici, rodne ravnopravnosti, deljenje letaka sa različitim temama koje su uticale na senzibilizaciju podizanje svesti zajednice. SRR je kroz različite aktivnosti promovisao rodnu ravnopravnost u mnogim institucijama kroz saradnju i sprovođenje sastanaka, debata, zajedničkih preporuka za donošenje i saopštavanje mišljenja o ljudskim pravima i rodnoj ravnopravnosti uopšte kao uslovu za postizanje stabilnog i demokratskog društva, a na osnovu to u prevenciji negativnih pojava koje služe podizanju svesti i senzibilizaciji građana.

Konsultativni sastanak sa predstvincima grupe žena i neobaveznih odbora (SO i SRR) u vezi sa radom i saradnjom za 2022 godinu, razmatranjem plana rada i realizacijom zajedničkih sastanaka. Konsultativni sastanak u saradnji sa Partners Kosova na temu „žene u donošenju odluka za kolektivne ciljeve i rodnu ravnopravnost“ Realizacija dvodnevne radionice i učeće na završnom sastanku, kao i razmena iskustava sa opština Podujevo

Predavanje o maltretiranju u školama, učenici su preneli svoja iskustva vezana za ovaj fenomen, i pripremili različite delove koje će predstaviti pred prisutnima, ovo predavanje je realizovano u saradnji sa policijom, a učestvovalo je i devet drugih škola.

Sastanku sa odbornicima na temu „žene u odlučivanju“, rad, izazovi i rodna ravnopravnost kao pitanje u Skupštini opštine, učestvovali su i predstavnici OEBS-a

U saradnji sa Upravom za kulturu, omladinu i sport, odnosno službenikom za pitanja mlađih, održali smo debatu „Osnaživanje mlađih i rodna ravnopravnost“, pozvan je pravni savetnik Kancelarije ombudsmana Mark Kaćnari koji je govorio o ulozi Kancelarije ombudsmana, Zakon br. 03/L-145 o osnaživanju i učeštu mlađih, rodnoj ravnopravnosti, zaštiti od diskriminacije i ljudskim pravima. Mladi ljudi koji su učestvovali u debati postavljali su razna pitanja na koja su dobili odgovore od pravnog službenika Kancelarije narodnog advokata Marka Kaćnarija.

U saradnji sa OEBS-om održana je panel diskusija na temu „Uloga poslaničke grupe lokalnih žena na unapređenju rodne ravnopravnosti u opštini Mališevo“ Nakon razgovora sa grupom žena, saradnicama i aktivnim NVO-ama u opštini Mališevo, izabrana je i predsednica i potpredsednica neformalne grupe žena.

U saradnji sa Agencijom za ravnopravnost polova pri Kancelariji Premijera, realizovana je obuka na temu. Standardne procedure protiv nasilja u porodici. Na ovom sastanku na diskusiji su bili pripadnici kosovske policije iz opštine Mališevo, članovi radne grupe i neki od aktera koordinacionog mehanizma protiv nasilja u porodici. Obuka je deo akcionog plana protiv nasilja u porodici, aktivnost je u okviru opštinske strategije protiv nasilja u porodici.

Oktobar mesec senzibilizacije o raku dojke" KKM "Dr. Shpetim Robaj" će ponuditi besplatne usluge pacijentima. Aktivnost je realizovana u znaku meseca oktobra, meseca svesti o raku dojke, gde su i žene prenеле svoja iskustva suočavanja sa rakom dojke, a na kraju sastanka prisutnima je podeljen letak koji je pripremila SRR.

U roku od 16 dana Aktivizma protiv nasilja u koordinaciji sa Odborom za ravnopravnost polova, policijom i drugim javnim institucijama kao i civilnim društвom, sprovedeli smo aktivnosti podizanja svesti za sprečavanje pojava nasilja. Napravljen je i letak sa delovima Istanbulske konvencije koji otkriva sve oblike zaštite žena od nasilja, takođe smo nastavili aktivnosti uključivanjem u saradnju i sve škole i nastavnike građanskog vaspitanja. Sve aktivnosti su propracene porukom „NI JOS JEDNA VIŠE“

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Elez Han, sprovela je niz aktivnosti na promovisanju rodne ravnopravnosti, prava žena u različitim aspektima.

U početku je SRR održala sastanak sa Mehanizmom za borbu protiv nasilja u porodici, gde su bili predstavnici suda, nadzornici Kancelarije za zaštitu i pomoć žrtvama, predstavnici kosovske policije, predstavnici skloništa „Sigurna kuća“ u Uroševcu, iz centra za zapošljavanje, glavnog centra porodične medicine kao i predstavnici opštinske uprave za zdravstvo i obrazovanje.

Na sastanku su date preporuke i predlozi za različite aktivnosti koje se mogu razvijati u saradnji svih navedenih aktera, aktivnosti koje će uglavnom biti za unapređenje svesti i senzibilizirajuće, a zakazan je i naredni sastanak članova mehanizma.

SRR je u saradnji sa organizacijom ARTPOLIS održala treninge na važne društvene teme „Edukacija mladih žena o feminizmu“ i razgovore devojkama i sa ženama mlađeg uzrasta opštine Elez Han.

Više od 20 devojaka i žena iz Elez Hana imalo je koristi od ove obuke. U okviru meseca oktobra, koji se obeležava kao mesec prevencije i unapređenja svesti o raku dojke, gradonačelnik je zajedno sa opštinskim osobljem nastavio da maršira izražavajući podršku svim ženama obolelim od ove bolesti i za svest o učestalijim kontrolama. Opština Elez Han je u saradnji sa GCPM-e, kao i uz bezuslovnu podršku Islamske zajednice Elez Hana, održala predavanje o svesti o raku dojke, na kojem su učestvovali mnoge žene i devojke iz opštine su izrazile interesovanje da iskoristi ovo predavanje.

Lekar OCPM je održao predavanje, gde je predstavio šta je rak dojke, faktore koji utiču na nastanak i razvoj raka dojke. Takođe, napravljen je i televizijski video spot za podizanje svesti društva o ovoj bolesti.

SRR je u saradnji sa Centrom za socijalni rad otvorila kampanju „16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja“, sa motom „Nasilje nikada nije rešenje niti izbor“. koja počinje 25 novembra i završava se 10 decembra.

Tokom kampanje za 16 dana aktivizma učenici srednje škole su izradili slike u znak solidarnosti prema dvema ženama koje su ubijene na početku kampanje za prevenciju nasilja nad ženama. U danima kampanje održan je i sastanak sa ženama opštine za podršku fabrici Šarcem za bolesti štitaste žlezde i dijabetes.

Direkcija za ekonomski razvoj je u saradnji sa fabrikom Šarcem pokrenula obuku na temu "Niko ne ostaje pozadi, vreme je za razvoj" za žene, obuka je trajala 6 nedelja, koja ima za cilj da razvije neke kompjuterske veštine kod žena i da ih osamostali u korišćenju nekih softverskih programa.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Kamenica je izvestila o aktivnostima koje je sprovela na osnovu plana rada. SRR je u okviru kampanje protiv raka dojke održala okrugli sto o prisustvu aparata u OCPM -u radi obaveštavanja žena da bi izvršile besplatne kontrole. Opština Kamenica održala je marš u okviru kampanje protiv raka dojke pod motom „Rano otkrivanje- opstanak“, kojem su prisustvovali predsednik opštine, bivša predsednica Jahjaga i predstavnici japanske ambasade.

SRR je održala radionicu protiv nasilja u porodici na kojoj se razgovaralo o formiranju mehanizma koordinacije u opštini Kamenica – sastanak je organizovao centar za zaštitu i rehabilitaciju žena i dece LIRIA, Gnjilane.

Nakon ovog sastanka, opština je uspostavila Koordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici sa 11 predstavnika institucija nadležnih za borbu protiv ovog fenomena i suočavanje sa nasiljem u porodici. Svrha mehanizma je poboljšanje nivoa bezbednosti i efikasnosti za prevenciju, tretman i reintegraciju žrtava nasilja. Ova inicijativa je realizovana uz podršku misije OEBS-a na Kosovu.

Tokom kampanje 16 dana aktivizma, opštini su posetili ministarka pravde Albulena Haxhiu i ministarka MONT-a Arberie Nagavci, gde ih je primio predsednik opštine Kadri Rahimaj i posetili su školu „Xhavit Ahmeti“ u Hodonocu, kao i neka preduzeća koja vode žene.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Kačanik, u skladu sa aktivnostima plana rada, u zabelešci Međunarodne kampanje za eliminaciju nasilja nad ženama, organizovala je marš senzibilizacije, kada je upućen poziv za eliminaciju nasilja nad ženama rodno zasnovanog nasilja i zatraženo je da se nasilje ne prečutkuje već prijavi. U svim džamijama opštine održano je predavanje sa imamom na temu „Nasilje u porodici“. U Kačaniku je održan i sastanak za obrazovanje mlađih žena o feminizmu, kao i nekoliko radionica sa predstavnicima Mehanizma protiv nasilja u porodici.

Povodom Međunarodnog dana žena 8 marta, u školama opštine održano je predavanje na temu - Uloga žena u kosovskom društvu i njeni izazovi, svest učenika, znanje o rodnom aspektu.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Klina je izvestila o sprovođenju aktivnosti koje je preduzela tokom godine. U okviru kampanje 16 dana aktivizma – Međunarodne kampanje za eliminaciju nasilja nad ženama, SRR je započela kampanju pod motom „Mi smo zajedno“. Aktivnosti su nastavljene u mesnoj zajednici Glađeva, gde je održan sastanak i vođene diskusije o prevenciji i podizanju svesti o nasilju u porodici i rodno zasnovanom nasilju. Prisutni su bili podpredsednica opštine, ujedno i predsedavajuća grupe za zastupanje žena gđa. Marqe Tanushi, opštinska službenica, centar za socijalni rad i žene učesnice iz tog područja. Na ovom sastanku se govorilo o aktivizmu i zajedničkom dogovoru aktivnosti u okviru unapređenja svesti društva protiv ove pojave.

Sastanci u seoskim zajednicama nastavljeni su do 10 decembra, Dana ljudskih prava. Grupa u pomenutom sastavu apelovala je da se slučajevi nasilja u porodici predstave Policiji Kosova, Centru za socijalni rad, kao i advokatima žrtava, kao i skloništima/sigurnim kućama.

SRR je organizovala informativno i edukativno predavanje na temu: „Prevencija i lečenje raka dojke“, ova aktivnost održana je u okviru obeležavanja Međunarodnog meseca borbe protiv raka dojke.

Takođe, na ovom sastanku su bile predstavnice odlučivanja u opštini Klina, predstavnice zdravstvenih ustanova kao i žene grada Klina, koje su prenеле svoja iskustva, kao pokretački i motivišući primer drugim ženama. Tokom ovog predavanja, potpredsednica Selmanaj je naglasila: „Danas, kada se bavimo ovom veoma važnom temom za društvo, a posebno za žene i devojke, svi mi moramo da budemo snažan glas u zaštiti i podršci svim ženama koje se suočavaju sa ovom bolešću“, potvrdila je potpredsednica Tanushi Selmanaj.

U međuvremenu, dr Gurra Dedaj, koja je predavala tokom ove aktivnosti, ohrabrla je žene da stalno rade samopreglede, ultrazvučne i monografske kontrole, da ne zanemaruju eventualne promene u organizmu i da veruju da rano otkrivanje ove bolesti pomaže u lakšem lečenju i ključ je opstanka“.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Obilić tokom godine je održala sastanke sa različitim akterima u poboljšanju rodnih pitanja u opštini.

U saradnji sa direktorom Uprave i zdravstva, obavljena je poseta Prihvatalištu, gde su prisutni imali priliku da se upoznaju sa potrebama i planovima za budućnost za obezbeđivanje kvalitetnih usluga za žrtve nasilja u porodici i nasilja nad ženama.

SRR je organizovala i razne sastanke na kojima se sastala sa predstavnicima OEBS-a u cilju koordinacije zajedničkih aktivnosti, sastanak sa NVO Ruka Ruci u cilju organizovanja kampanje sa „Ženama u odlučivanju“.

U okviru obeležavanja Međunarodnog dana žena 8 marta, u saradnji sa Prihvatalištem, organizovane su aktivnosti poput radionice: „Uticaj pandemije na nasilje u porodici“, marš protiv ubijanja žena kao i simbolika crvene cipele postavljene u centru Obilića. U saradnji sa Centrom za prava žena – Glogovac i Udruženjem Pravda za sve organizovan je sto sa temom „Istraživanje, dokumentovanje i identifikacija slučajeva koji su doživjeli seksualno nasilje tokom rata, kojima je potrebna veća društvena i institucionalna podrška.“

U saradnji sa direktorom zdravstva pokrenuta je kampanja protiv raka dojke pod motom „RANO OTKRIVANJE SPASAVA ŽIVOTE“. U saradnji sa Centrom za zaštitu žena i dece i akterima koordinacionog mehanizma protiv nasilja u porodici, održan je okrugli sto za raspravu o nacrtu „Državnog protokola za postupanje u slučajevima protiv seksualnog nasilja“. U saradnji sa grupom žena, izvršena je poseta Centru za promociju ženskih prava u Glogovcu.

SRR je organizovala narednu aktivnost u okviru kampanje „16 dana aktivacije protiv rodno zasnovanog nasilja“ je značajna aktivnost podizanja svesti sa ciljem jačanja transparentnosti od strane svih državnih institucija i drugih aktera u borbi protiv svih oblika nasilja nad ženama i devojčicama, sa fokusom na rane brakove.

U Domu kulture „Xhavit Haziri“ razgovarano je sa lokalnim akterima u vezi sa ovom pojmom i istovremeno je zatraženo da se što više sarađuje sa institucijama kako bi ovakvih slučajeva bilo što manje. Takođe u saradnji sa Kancelarijom Ujedinjenih nacija na Kosovu prikazali su kratki film „Romni“ i dokumentarni film „Poput prave žene“ u produkciji UNMIK-a.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Glogovac je izveštavala na osnovu plana rada i opštinskih strategija kao i o glavnim pitanjima u vezi sa sprovođenjem Zakona o rodnoj ravnopravnosti, sa fokusom na unapređenje i poboljšanje položaja žena u društvu.

SRR je izvestila o inicijativama opštine za podršku devojkama i ženama.

Uprava za obrazovanje Ukupno dvesta (200) studenata su korisnici opštinskih stipendija za školsku 2022/2023, od njih sto šezdeset (160) su devojke i četrdeset (40) mladići.

Direktor zdravstva i socijalne zaštite je pomogao subvencijama za lečenje i rehabilitaciju ukupno: 51, porodicu sredstvima u iznosu od 8,120,00 €, osam hiljada sto dvadeset eura, od kojih je pomognuto 28 devojčica / žena i 23 dečaka / muškaraca.

Direkcija za ekonomski razvoj je subvencijama u iznosu od 19,950.00 dinara pomogla 13 privrednih subjekata, od kojih je 12 biznisa za žene i 1 za muškarce.

Kancelarija gradonačelnika opštine Glogovac je pomogla subvencijama ukupno: 3 NVO sa sredstavima u iznosu od 4,000,00 €, četiri hiljade eura, među njima NVO koje vode žene dve žene su dobole pomoć od 2500 €, a 1 muškarac 1.500 €.

Uprava za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj je subvencijama za navodnjavanje poljoprivrednih kultura pomogla 84 poljoprivrednika, među njima 1 poljoprivrednu kulturu vode žene, a 83 poljoprivredne kulture muškarci.

Uprava za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj je subvencijama za platenike u iznosu od 84,779,10 pomogla 105 porodica, i to za platenike poljoprivrednih kultura, od čega F 59, platenike za poljoprivredne kulture kojima gazduju žene i M 46 platenika za poljoprivredne kulture kojima gazduju muškarci.

Uprava za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj je subvencijama za otvaranje bunara pomogla 15 porodica, od kojih F 3 porodice koje vode žene, a M 12 porodice koje vode muškarci.

Uprava za kulturu, omladinu i sport je pomogla subvencijama za sledeće aktivnosti: 33, NVO sa sredstavima u iznosu do 121,000.00 €, od kojih su NVO koje vode asistirane žene 7 žena, u iznosu od 5300 €, i 26 muškaraca, u iznosu od 115.700.00 €.

Od svih projekata tokom 2022 godine, ukupno je podržano; Ž - 272 i M-232.

Broj žena i broj katastarskih jedinica koje su bez naknade stekle pravo svojine / zajedničke svojine na ime oba supružnika za 2022. godinu u Opštini Glogovac je 129 žena.

Povodom kampanje podizanja svesti o raku dojke, SRR je u saradnji sa Grupom žena odbornica organizovala predavanje u skupštinskoj sali, sa temom: „Rak dojke i njegova prevencija“ kojom prilikom je predavanje održao kardiolog GCPM Glogovac.. Posle ovog predavanja marš je nastavljen uz moto „Korak protiv raka dojke“ od zgrade opštine do trga „Fehmi Lladrovci“. Svrha ove tradicionalne manifestacije je podizanje svesti društva o riziku od raka dojke kao i podsticanje institucija odgovornih za stvaranje boljih uslova za rano otkrivanje bolesti i merenje uslova lečenja na Kosovu.

U okviru kampanje 16 dana aktivizma održan je naredni okrugli sto sa predstavnicima različitih institucija, počev od kabineta gradonačelnika opštine Glogovac koordinatorke Jedinice za ljudska prava, predstavnice Kancelarije za prava žena iz g. opštine Glogovac, predstavnici Opštinskog suda, predstavnici Jedinice za borbu protiv nasilja u porodici iz Kosovske policije, predstavnici Centra za rad i socijalnu zaštitu, Branilac žrtava nasilja, direktori škola kao i predstavnici Kancelarija za vezu (LMT) KFOR-a.

Tokom sastanka su se obavezali da će ispunjavati svoje službene dužnosti i zakonske obaveze koje proizilaze iz važećih zakona o rodnoj ravnopravnosti i eliminaciji svake vrste diskriminacije, kao i prevenciji i eliminaciji nasilja nad ženama i devojčicama. Ova dužnost, i pravna i ljudska, obavezuje nas da razmišljamo i delujemo, svakog sata i dana u godini. Dalje, za

stolom se govorilo o radu centara za socijalni rad, finansijskoj održivosti prihvatišta, izostanku brzog postupanja u slučajevima podele imovine, nasleđivanja, razvoda, alimentacije i drugim radnjama koje povećavaju bezbednost žena i devojčica u našoj zemlji a istovremeno povećavaju njihovo poverenje u institucije.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Dragas je sprovedla aktivnosti na osnovu plana rada za napredovanje i usavršavanje rodne ravnopravnosti. Aktivnosti su započete obeležavanjem 8 marta Međunarodnog dana žena, gde je u sali Skupštine opštine održan sastanak sa ženama iz opštinskih institucija i odbornicama na kome se razgovaralo o ulozi žene u društvu i radu. Učesnici sastanka bili su predsednik opštine kao i direktor obrazovanja, zdravstva i direktorica za kulturu, omladinu i sport. Tokom sastanka, od nove rukovodeće strukture je zatraženo da stvori uslove za bolju obuku za žene/devojčice.

Projekat „Zagovaranje žena za osnaživanje i ravnopravnost polova“ takođe je realizovala organizacija Partners Kosova, uz podršku gradonačelnika. Sprovedena je dvodnevna obuka kao i nekoliko sastanaka sa ženama iz Skupštine opštine i SRR, a svrha ovog projekta je jačanje uloge žena u Skupštini opštine.

U saradnji sa OEBS-om održana je jednodnevna radionica sa ženama odbornicama kao i ostalim aktivima goransko-bošnjačke zajednice u cilju njihovog aktiviranja i integracije u društvo kao žena. U saradnji sa GCPM-om, održan je seminar sa ženama kako bi se upoznale sa rokom za priznavanje statusa preživelih seksualnog nasilja tokom rata.

Uz podršku UNWMEN rodno budžetiranje je počelo da se realizuje sa dve direkcije u opštini Dragas gde će se nastaviti još dve godine. Takođe, uz podršku UN Women rađeno je i na izradi strategije za ekonomski razvoj naše opštine u smislu rodne osetljivosti. U junu ove godine uz podršku organizacije OEBS-a potpisana je Memorandum o razumevanju između predsednika i ostalih aktera Opštinskog mehanizma za borbu protiv nasilja u porodici.

Uz podršku OEBS-a 24 novembra održana je ceremonija nastavka potpisivanja Memoranduma o razumevanju između predsednika opštine i direktorice Prihvatišta u Prizrenu, kao i sa predstvincima preduzeća Meke.

11 oktobra obeležen je „Dan devojčica“ u saradnji sa OEBS-om sprovedena je aktivnost podizanja svesti sa grupom devojčica iz dve srednje škole.

Tokom ove godine u zvaničnoj saradnji za rodnu ravnopravnost sa Ministarstvom životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture, kao i sa direktorom Odeljenja za bezbednost na putevima organizovala sam aktivnost sa ciljem podizanja svesti o bezbednosti u saobraćaju, u tri škole naše opštine: u šk "Fetah Sylejmani", u Dragasu, u o.š.'Sezai Surroi', u Belobradu kao i u o.š. 'Shaban Shabani', u Llopušniku. Opštinski mehanizam protiv nasilja u porodici je održavao redovne periodične sastanke, svaka dva meseca, ukupno šest tokom ove godine. Kampanja 16 dana aktivizma otvorena je ispred zgrade Opštine, uz učešće gradonačelnika i rukovodstva opštine, kao i MBPNP i institucionalnih službenika. Ovih dana, u saradnji sa policijom, održani su informativni sastanci u školama sa učenicima, sastanci sa ženama nastavnicama, sastanci sa ženama i devojčicama, kao i završni sastanci kampanje.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Prizren je tokom 2022 godine održala sastanke uporedno sa planom rada. SRR je dostavila podatke o slučajevima nasilja u porodici koje je vodio Centar za socijalni rad, gde su tokom 2022 godine obrađena 104 slučaja koje su uputili Sud, Policija i Prihvatište. U okviru ovog broja tretiranih slučajeva bilo je 7 slučajeva pokušaja samoubistva. Opština Prizren je inicirala promenu SOB-a ka rodnom budžetiranju. Srednjoročni budžetski okvir je po prvi put završen i evaluiran iz rodne perspektive.

U okviru kampanje za prevenciju raka dojke za značajan broj žena u GCPM-u je obavljen besplatan pregled i podeljeni su leci sa edukativnim zdravstvenim porukama.

SRR je održala predavanje pred Opštinskim odborom za bezbednost zajednice gde je predstavila zakonodavstvo i mehanizme protiv nasilja u porodici sa posebnim osvrtom na nasilje nad ženama, aktuelnu situaciju u Opštini i izazove sa kojima se MBPNUP suočava.

Opština je pružila finansijsku podršku Prihvatištu za žene i decu, a pojedini privrednici su takođe pomogli ovaj centar proizvodima i mogućim zapošljavanjem.

Povodom oktobarske kampanje za prevenciju i podizanje svesti o raku dojke, objekat opštine Prizren je za mesec oktobar osvetljen roze svetlošću u znak solidarnosti sa svim ženama obolelim od raka dojke.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Suva Reka je tokom 2023 godine sprovela aktivnosti u skladu sa planom rada. U okviru 16 dana aktivizma organizovala je diskusioni sto pod motom „Komunicirajte rečima a ne nasiljem“, gde su bili prisutni gradonačelnik opštine g. Bali Muharemaj, kao i drugi zvaničnici iz opštine, predstavnici policije, OEBS-a. Na sastanku je izveštavano o trenutnoj situaciji u vezi sa nasiljem. U međuvremenu, nakon diskusija i izveštaja koji su dati, rečeno je da postoji smanjenje slučajeva nasilja u odnosu na prošlu godinu, a zaključci poput 1. Osnaživanje i senzibilizacija za prijavljivanje slučajeva rodno zasnovanog nasilja. 2. Da se kazne napadi i rodno zasnovano nasilje u institucijama i 3. Upozorenje na diskriminatorski tretman prema osobama sa posebnim potrebama. Kampanja 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama počela je danas i trajeće do 10 decembra 2022.

Isto tako opština Suva Reka je u saradnji sa UNDP-om organizovala niz aktivnosti u okviru kampanje: „16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja“. Aktivnosti koje su održane su sledeće: U Gimnaziji „Jeta e re“ održano je predavanje o nasilju, zatim je održana tribina u Omladinskom centru „Felbahova kuća: „Opirem se za svoju imovinu“, a u popodnevnim časovima organizovana je tiha parada, a gradski most je bio osvijetljen narandžastom bojom. U aktivnostima su bili zamenica predsednika opštine, direktori opštinskih uprava, odbornici, mladi i stari, kao i predstavnici civilnog društva.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Orahovac je izvestila o aktivnostima preduzetim tokom 2022 godine. U saradnji sa direktorkom za zdravstvo u okviru akcije „Ružičasti oktobar“ kampanja za prevenciju raka dojke u okruženju OCPM „Dr. Fahredin Hoti“ održano je predavanje o svesti protiv raka dojke, koju je vodio torakalni hirurg dr. Selajdin Bajrami, koji je objasnio simptome, lečenje i rizike od raka dojke, uvek pozivajući na samopregled i rane lekarske posete radi spasavanja života.

Takođe, u okviru 16 dana aktivizma-Međunarodne kampanje za eliminaciju nasilja nad ženama, SRR je u saradnji sa Kosovskom policijom održala informativnu obuku sa učenicima OSNŠ „Bekim Syla“, a distribuirani su i letci sa informacijama za prevenciju i podizanje svesti o nasilju u porodici. Kampanja se nastavila maršom „16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici“, ova aktivnost je realizovana u saradnji sa Skupštinskom grupom žena.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Peć je preduzela inicijative za poboljšanje položaja žena u društvu kao i za sprovođenje aktivnosti u skladu sa planom rada. Koordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici održao je okrugli sto za diskusiju o prevenciji nasilja u porodici i obavezao se da će održati sastanke i predavanja sa psihologima opštinskih škola za podizanje svesti i prevenciju rodno zasnovanog nasilja, za promociju rodne ravnopravnosti.

Isto tako, Uprava za socijalnu zaštitu u saradnji sa Opštinskim koordinacionim mehanizmom protiv nasilja u porodici je proizvela video poruku.

Kampanja 16 dana aktivizma počela je pod motom „Narandžasta Peć“ gde je ovom prilikom Uprava za kulturu, omladinu i sport osvetlila opštinski objekat narandžastom bojom, a zatim je nastavljena osvetljenjem OKOS i Opštinske uprave.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Raničevac je tokom 2023 godine održala niz aktivnosti za unapređenje i promociju rodne ravnopravnosti, u saradnji sa OEBS-om održan je sastanak na temu „Nasilje u porodici“, u saradnji sa NVO Ruka Ruci, održana je debata, jačanje i učešće žena u politici. SRR je u saradnji sa udruženjem žena povratnica Naš dom održala seminar na temu Feminizam - ženska prava ili predrasude.

Takođe, održano je nekoliko sastanaka o pravu žena na imovinu, za prezentaciju rodnog budžetiranja i unapređenje položaja seoskih žena u poljoprivredi. SRR je održala i nekoliko obuka na temu „Nasleđe i jednakost pred zakonom“, obuku na temu „Ne želim da budem žrtva nasilja“, obuka „Žene u odlučivanju i politici“

U saradnji sa udruženjem žena Naš dom napravljen je kratak video snimak koji je postavljen na sajt opštine i podeljene su brošure. Psihosocijalna rehabilitacija i ekomska reintegracija žrtava porodičnog nasilja, sa brojevima telefona za besplatnu psihološku podršku. Održan je i sastanak za uspostavljanje Koordinacionog mehanizma protiv nasilja nad ženama i rodno zasnovanog nasilja.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Junik je sprovedla aktivnosti u skladu sa planom rada u okviru 16 dana aktivizma održan je okrugli sto za diskusiju pod motom „16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja“ održana u XIII razredu Gimnazije „Kuvendi i Juniku/Skupština Junika“, ova aktivnost je realizovana u saradnji sa Kosovskom policijom, Direkcijom za obrazovanje, sport i kulturu, kao i sa direktorima škola. Učenicima je odražala predavanja o prevenciji nasilja u porodici kao zabrinjavajućoj pojavi širom sveta. Moto koji je prenet bio je „Ni jedna više“, „Prijava ne trpi“, „Nasilje je zločin, ne čini nasilje“, „Prijava 192“.

Tokom ovih dana delila je flajere „Stop nasilju u porodici“.

SRR je u saradnji sa ARR održala obuku o Standardnim postupcima za zaštitu od nasilja u porodici, kao i o Strategiji zaštite od nasilja u porodici.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Klokot tokom 2022 godine je sprovedla aktivnosti predviđene planom rada, odnosno organizovala je kampanje za promociju rodne ravnopravnosti i prevenciju nasilja u porodici. U kontekstu obeležavanja 8marta Međunarodnog dana žena, obavila je razgovor sa osobljem opštine i drugih institucija sa kojima sarađuje. U oktobru je organizovala kampanju o svesti i prevenciji raka dojke, stimulišući žene da izvrše kontrolu.

U saradnji sa Koordinacionim mehanizmom protiv nasilja u porodici u opštini Parteš održali su jednodnevnu radionicu o prevenciji nasilja u porodici, ali je bio veoma mali broj učesnika iz redova građana. SRR je bila deo komisija u svim odlukama koje je donela opština, doprinoseći unapređenju i uključivanju žena u društvo.

Mandat Agencije za ravnopravnost polova,

Mandat, dužnosti i odgovornosti Agencije za ravnopravnost polova definisani su Zakonom br. 05/L-020 za rodnu ravnopravnost. Agencija za ravnopravnost polova je važno telo za funkcionisanje demokratskih institucija i ima mandat da osmišljava, sprovodi, predlaže, koordinira i prati lokalne i međunarodne javne politike za rodnu ravnopravnost i odgovorna je za promovisanje, zaštitu i unapređenje ravnopravnog učešća žena i muškaraca u svim sferama političkog, ekonomskog, društvenog, kulturnog života na Kosovu.

Adresa: Agencija za ravnopravnost polova/Kancelarija premijera,

Trg Skenderbeg, VII sprat, Priština, 10000

tel.: +381 38 200 14 276 E-mail: info.abgj@rks-gov.net

Posetite web stranicu ARP <http://abgj.rks-gov.ne>

INFORMATIWN BILTEN 2022

